

Η Τέχνη στη Μεσοποταμία

Κατάλογος Σουμέριων βασιλέων.
Πρόκειται για έναν κατάλογο που
περιλαμβάνει τους Σουμέριους
βασιλείς και συντάχθηκε το 1820
π.Χ. επάνω σε έναν ορθογώνιο
πλίνθο.

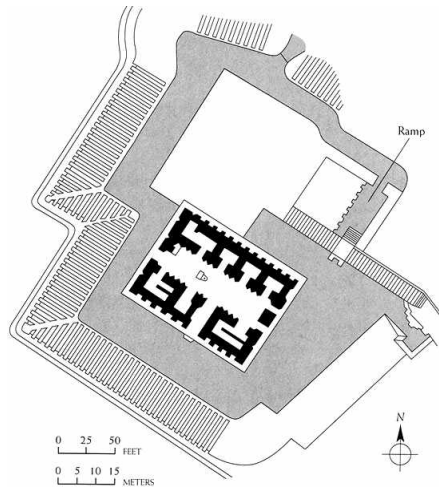
White Temple and ziggurat

Uruk (modern Warka) Iraq

ca. 3,200-3,000 B.C.E.

mud brick

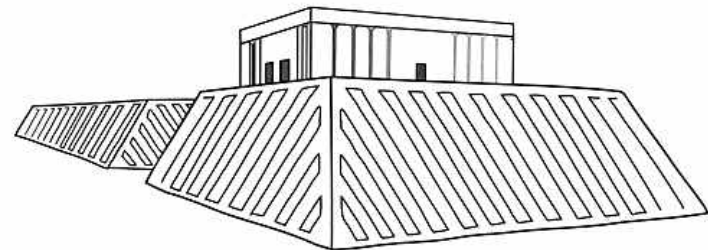

White Temple and ziggurat

Uruk (modern Warka) Iraq

ca. 3,200-3,000 B.C.E.

mud brick

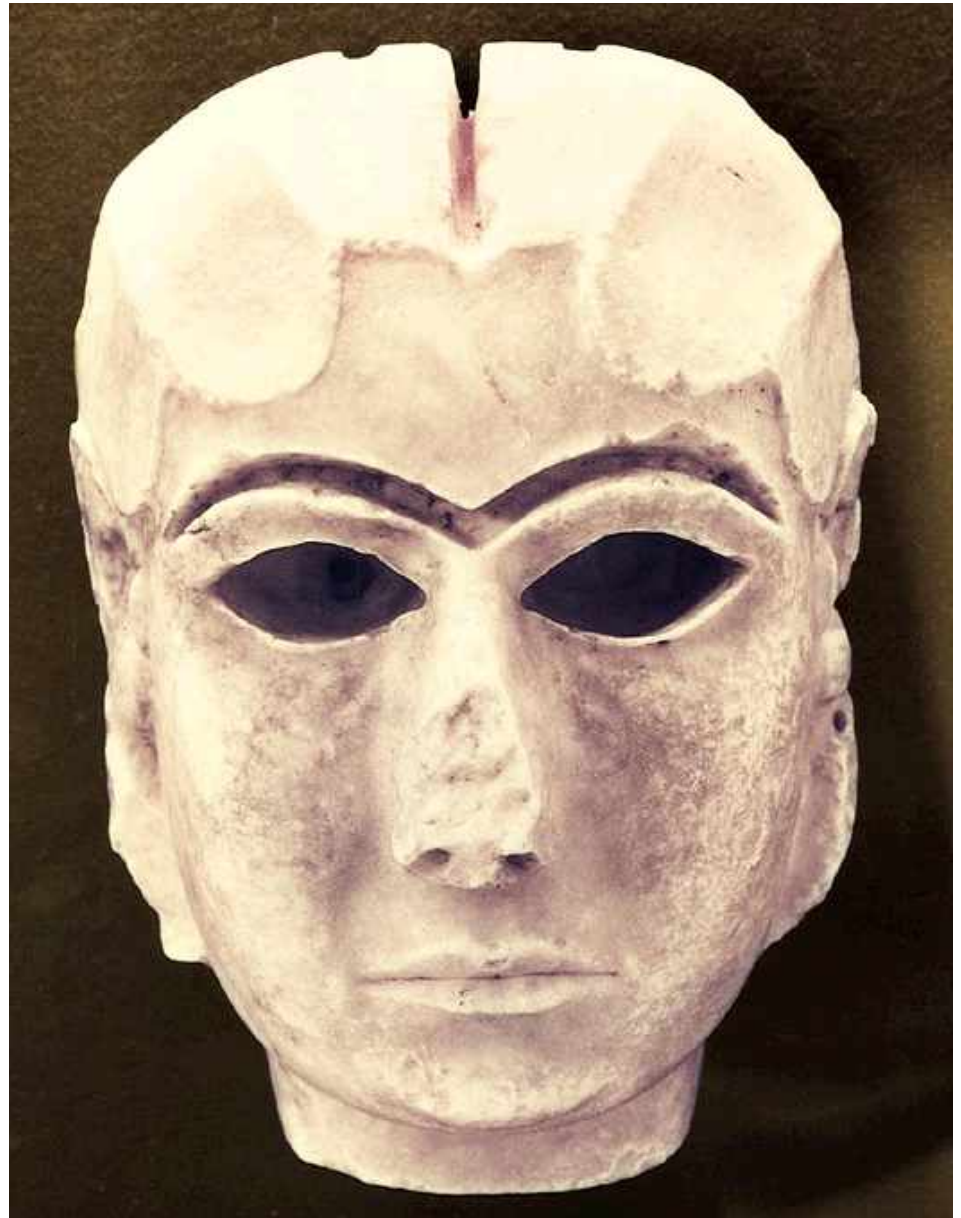

Female head (possibly Inanna)

from Uruk (modern Warka) Iraq

ca. 3,200-3,000 B.C.E.

marble

Warka Vase

from Uruk (modern Warka) Iraq

ca. 3,200-3,000 B.C.E.

alabaster

Warka Vase

from Uruk (modern Warka) Iraq

ca. 3,200-3,000 B.C.E.

alabaster

Statuettes of worshippers

from Eshnunna (modern Tell Asmar) Iraq

ca. 2,700 B.C.E.

gypsum, shell, black limestone

Statuettes of worshippers

from Eshnunna (modern Tell Asmar) Iraq

ca. 2,700 B.C.E.

gypsum, shell, black limestone

Statuettes of worshippers

from Eshnunna (modern Tell Asmar) Iraq

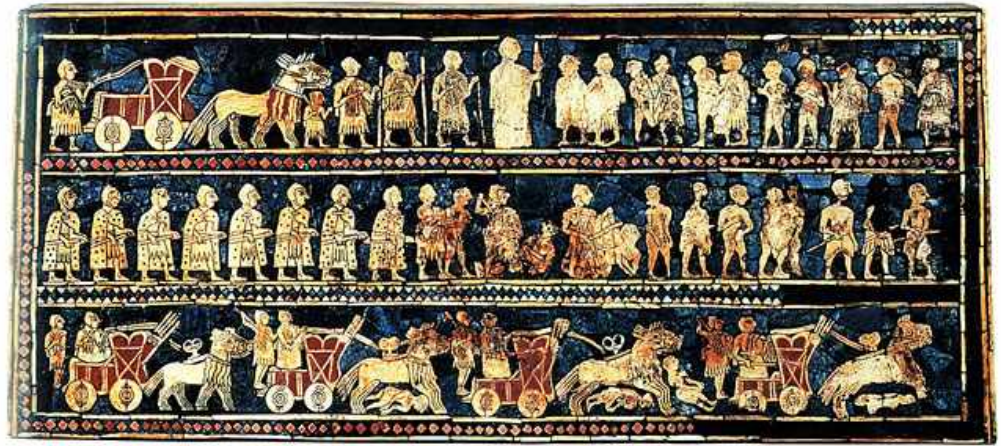
ca. 2,700 B.CE.

gypsum, shell, black limestone

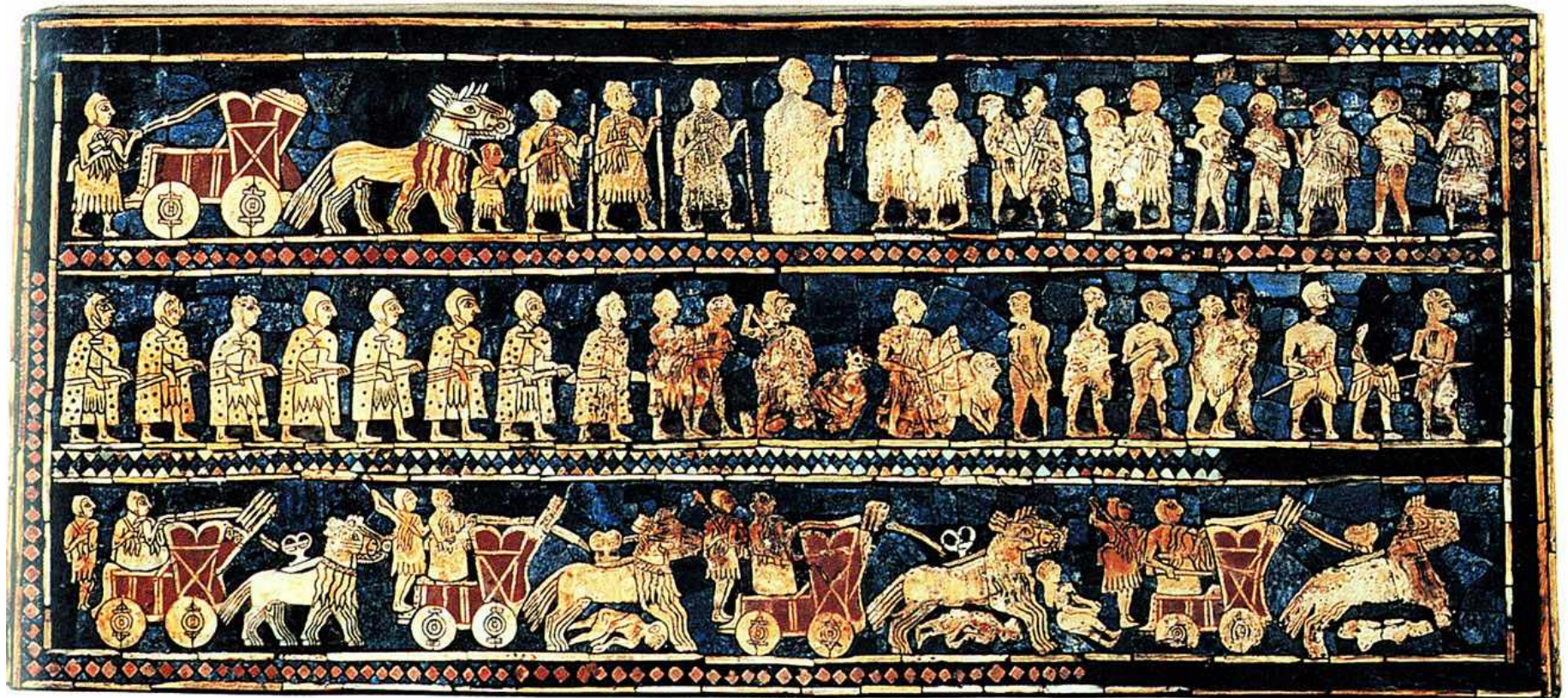
Standard of Ur

from Tomb 779, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,600 B.C.E.

wood, shell, lapis lazuli, red limestone

Standard of Ur (war side)

from Tomb 779, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,600 B.C.E.

wood, shell, lapis lazuli, red limestone

ca. 2,600 B.C.E.

wood, shell, lapis lazuli, red limestone

Bull-headed lyre

from Tomb 789, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar)

ca. 2,600 B.C.E.

wood, gold leaf, lapis lazuli

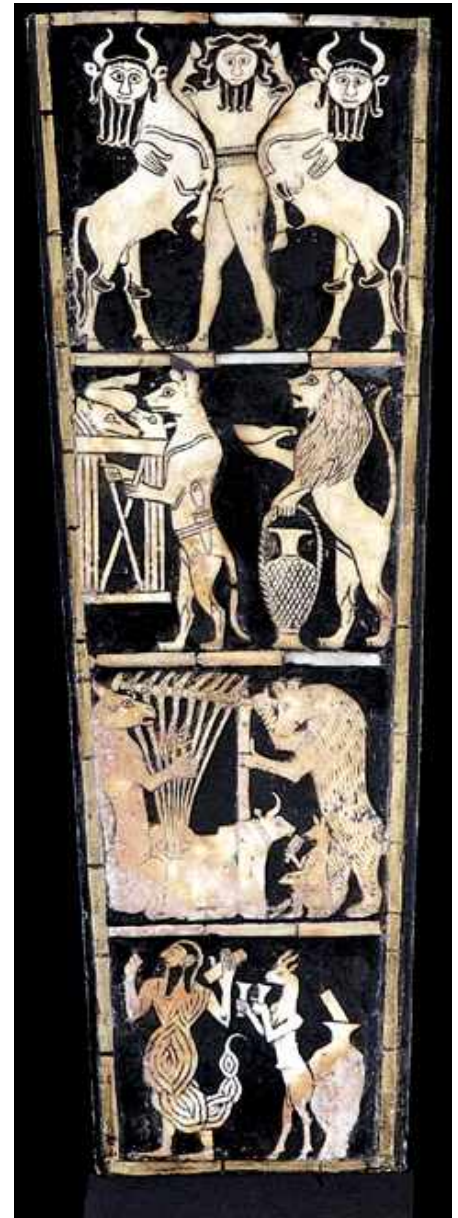

Bull-headed lyre

from Tomb 789, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar)

ca. 2,600 B.C.E.

wood, gold leaf, lapis lazuli

Ram in a thicket

from Tomb 789, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq
ca. 2,600 B.C.E.

gold, silver, lapis lazuli, copper, shell, red limestone, bitumen

Ram in a thicket

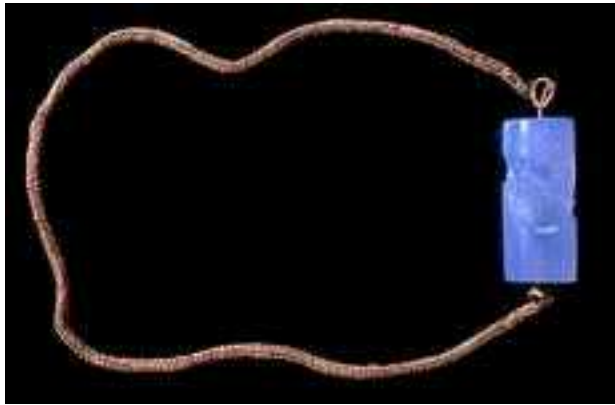
from Tomb 789, Royal Cemetery Ur
(modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,600 B.C.E.

gold, silver, lapis lazuli, copper, shell, red limestone, bitumen

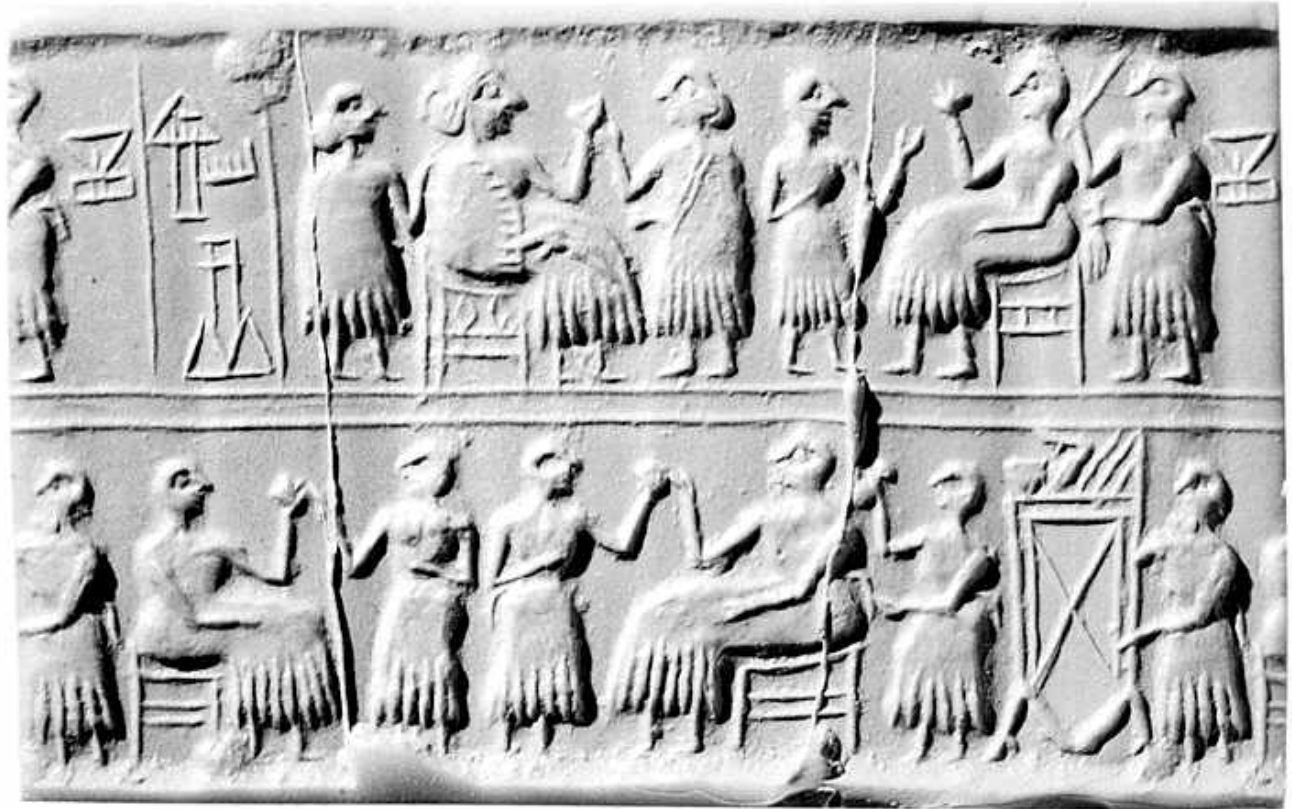

Cylinder seals

ca. 2,600-2,000 B.C.E.

Cylinder seal
from the tomb of Pu-abu
Royal Cemetery Ur
(modern Tell Muqayyar) Iraq
ca. 2,600 B.C.E.
approximately 2 in. high

Ziggurat (restored)

at Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,100 B.C.E.

mud brick

ΑΣΣΥΡΙΟΙ

026 Δύο αξιωματούχοι. Νεο-ασσυριακή τοιχογραφία των χρόνων του Τιγλαπιλεφέρ Γ' (744-727 π.Χ.). Ύψος 75,6 εκ. Ανάκτορα του Κυβερνήτη του Τιλ-Ελ-Μπαρσί, Εφράτης.

Assyrian archers pursuing enemies

from the Northwest Palace of Ashurnasirpal II, Kalhu (modern Nimrud)

ca. 875-860 B.C.E.

gypsum

2 ft. 10 $\frac{3}{8}$ in. high

Ashurbanipal hunting lions

from the North Palace of Ashurbanipal, Ninevah (modern Kuyunjik) Iraq

ca. 645-640 B.C.E.

gypsum

Ashurbanipal hunting lions

from the North Palace of Ashurbanipal, Ninevah (modern Kuyunjik) Iraq

ca. 645-640 B.C.E.

gypsum

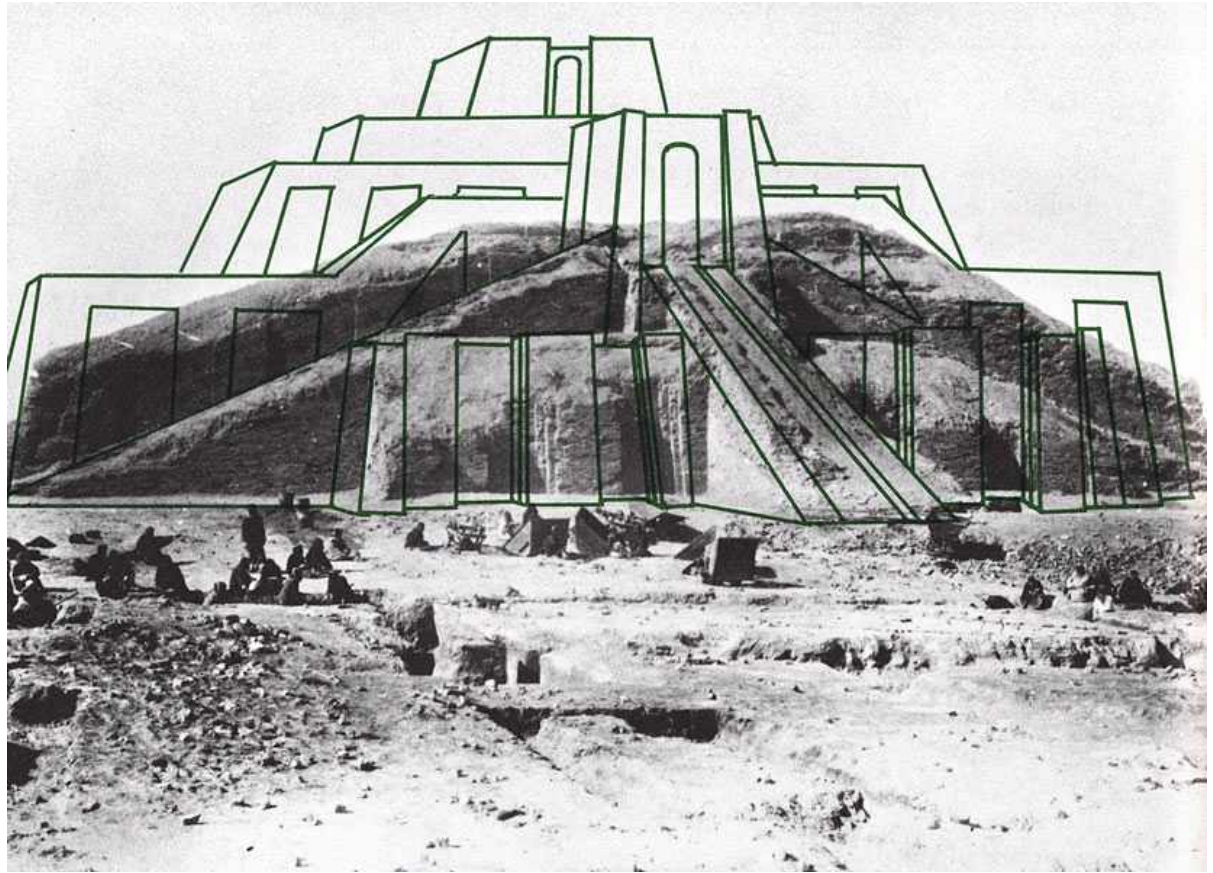
Ashurbanipal hunting lions

from the North Palace of Ashurbanipal, Ninevah (modern Kuyunjik) Iraq

ca. 645-640 B.C.E.

gypsum

Ziggurat

at Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,100 B.C.E.

mud brick

*“Λαμασσού” (750 π.Χ. περίπου),
ασβεστόλιθος.*

Ο φτερωτός ταύρος με το ανθρώπινο κεφάλι συνδυάζει τη δύναμη του ζώου με την πνευματική δύναμη του ανθρώπου. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτού του αγάλματος είναι τα πέντε πόδια, έτσι ώστε από όποια πλευρά και να το κοιτάξει κανείς εμφανίζεται με τέσσερα πόδια.

Lamassu (winged human headed bull)

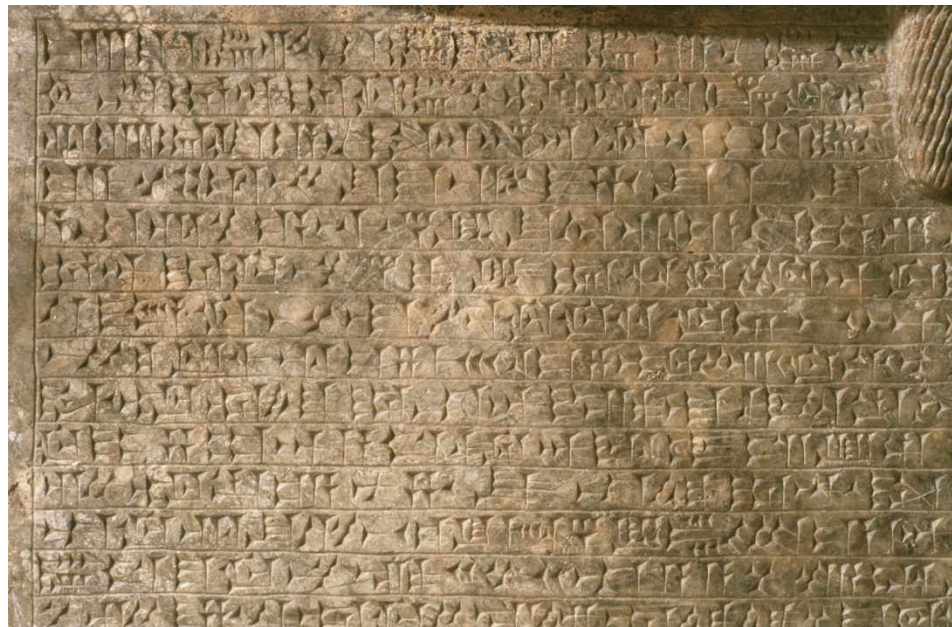
from the citadel of Sargon II, Dar Sharrukin (modern Khorsabad) Iraq

ca. 720-705 B.C.E.

limestone

Gilgamesh? Wrestling Lion

from the citadel of Sargon II, Dar Sharrukin

ca. 720-705 B.C.E.

limestone

Head of an Akkadian ruler

from Ninevah (modern Kuyunjik) Iraq

ca. 2,250-2,200 B.C.E.

copper

Seated statue of Gudea holding temple plan

from Girsu (modern Telloh) Iraq

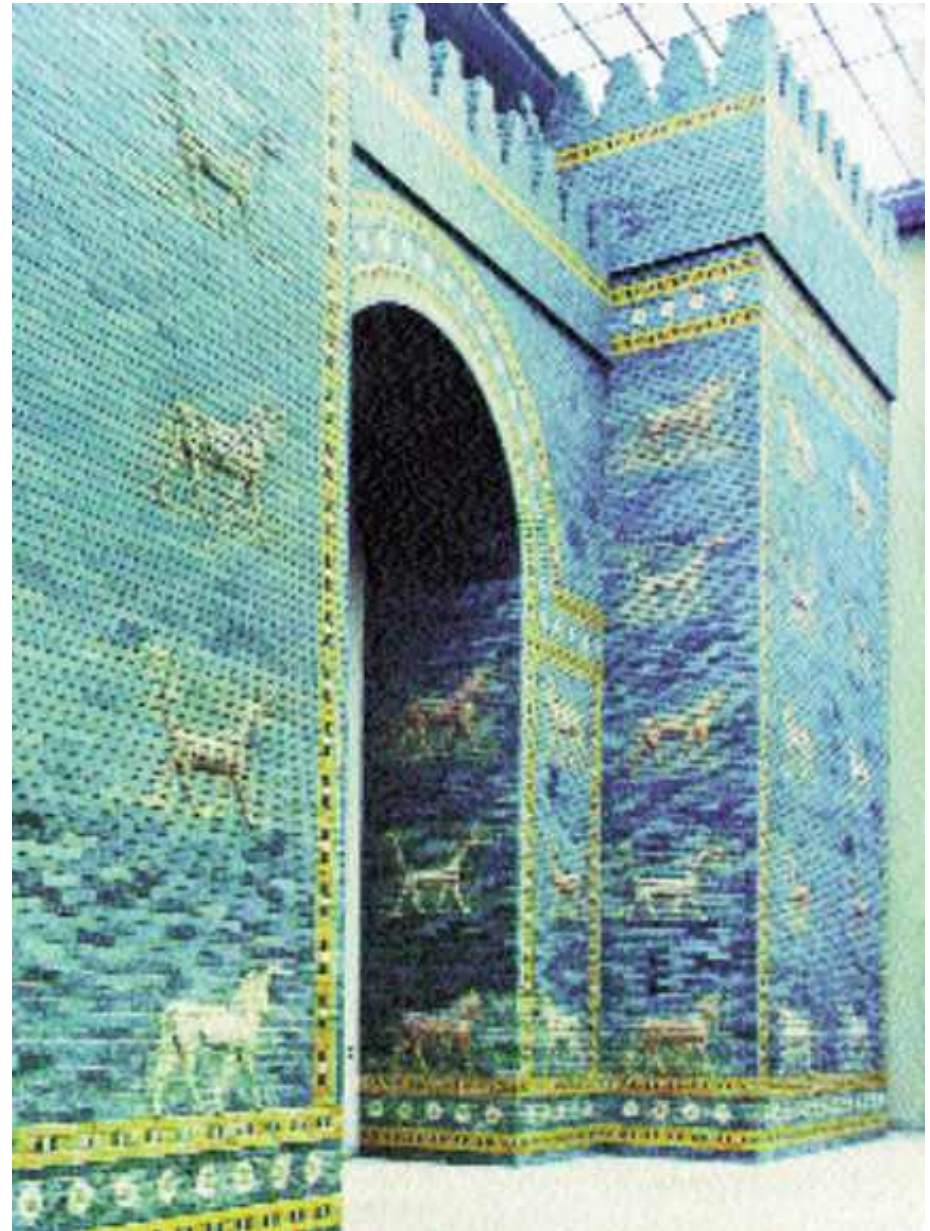
ca. 2,100 B.C.E.

diorite

BABYΛΩΝΙΟΙ

Πύλη της Ιστάρ (Ιράκ) (7ος - 8ος π.Χ. αι.), επισμαλτωμένοι πλίνθοι. Ως υλικό δόμησης έχει χρησιμοποιηθεί το τούβλο, το οποίο όμως έχει καλυφθεί με εφυσιασμένα πλακάκια. Η διακόσμηση παρουσιάζει ταύρους, που είναι το ιερό ζώο των Σουμερίων, και δράκους, που είναι το σύμβολο του Βαβυλώνιου θεού Μαρδούκ. Αυτή η πύλη ήταν μία από τις έξι μνημειακές πύλες του οχυρού της Βαβυλώνας.

Ishtar Gate (restored)

from Babylon, Iraq

ca. 575 B.C.E.

glazed brick

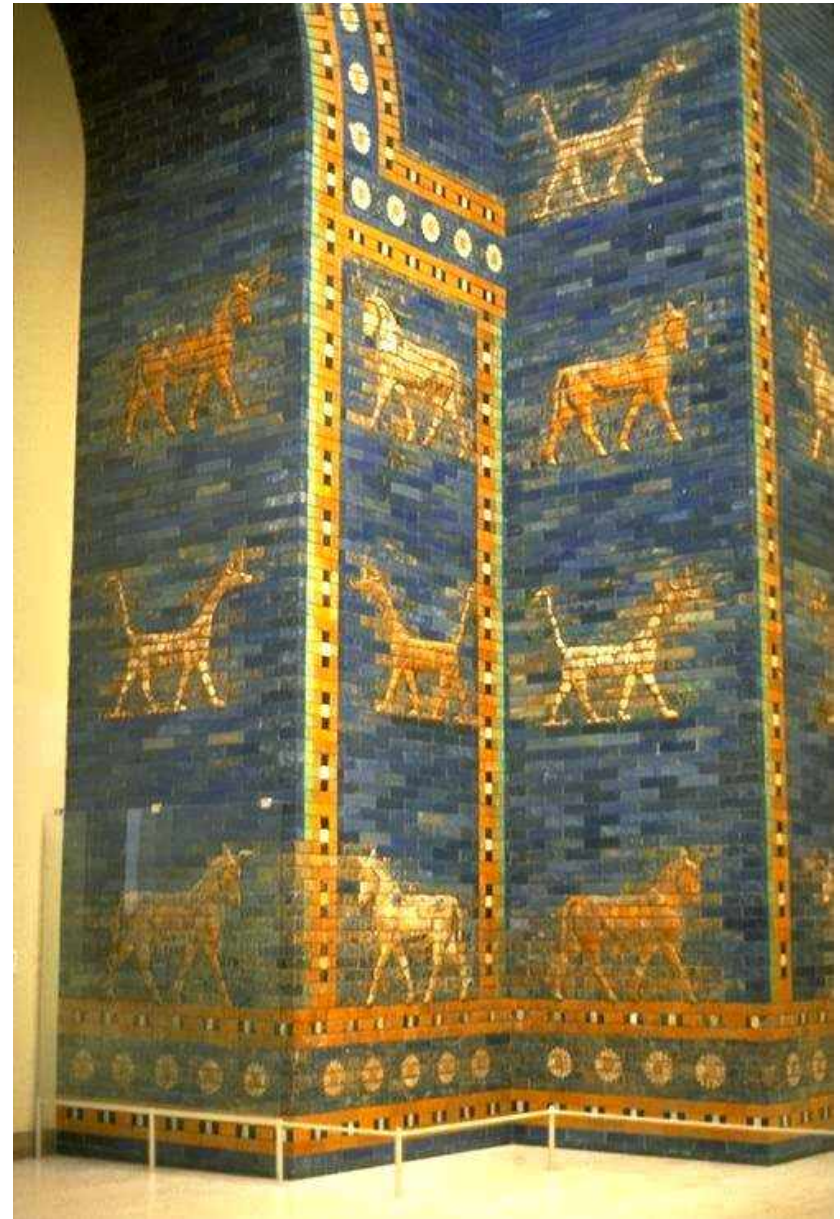

**Ishtar Gate (restored)
details of dragon (Marduk) and
bull (Adad)**

from Babylon, Iraq

ca. 575 B.C.E.

glazed brick

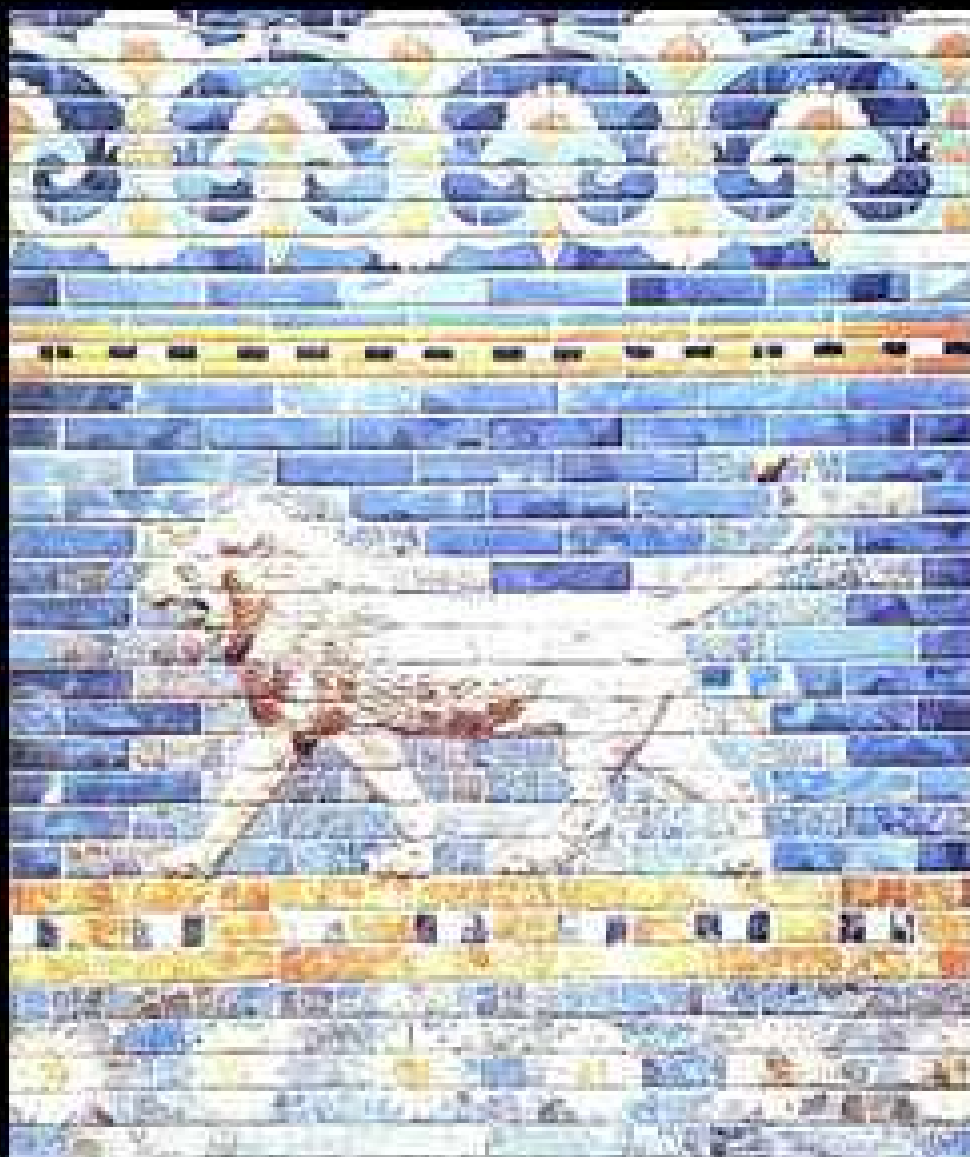

**Ishtar Gate (restored)
details of lion (Ishtar)**

from Babylon, Iraq

ca. 575 B.C.E.

glazed brick

027 Λεπτομέρεια από την πρόσοψη της αίθουσας του θρόνου των ανακτόρων της Βαβυλώνας. Βασιλεία Ναβουχοδονόσορα (604-562 π.Χ.). Σμαλτωμένα πλακίδια πηλού.

Palace of Shapur I
from Ctesiphon, Iraq
ca. 250 C.E.

Palace of Shapur I
from Ctesiphon, Iraq
ca. 250 C.E.

Triumph of Shapur I over Valerian

from Bishapur, Iraq

ca. 260 C.E.

rock-cut relief

Triumph of Shapur I over Valerian

from Bishapur, Iraq

ca. 260 C.E.

rock-cut relief

ΠΕΡΣΙΑ

Shapur I drachim

ca. 260 C.E.

cast silver coins

Head of Sasanian King (Shapur II?)

from Ctesiphon, Iraq

ca. 350 C.E.

silver with mercury gilding

Victory stele of Naram-Sin

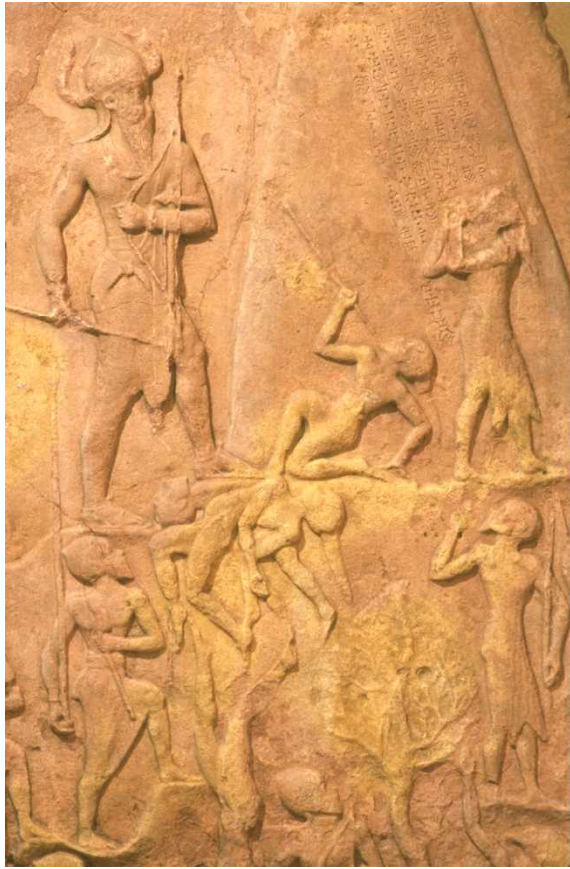
from Susa, Iran

ca. 2,254-2,218 B.C.E.

sandstone

Victory stele of Naram-Sin

from Susa, Iran

ca. 2,254-2,218 B.C.E.

sandstone

Stele with code of Hammurabi

from Susa, Iran

ca. 1,780 B.C.E.

basalt

Stele with code of Hammurabi

from Susa, Iran

ca. 1,780 B.C.E.

basalt

Imhotep

**Façade of the North Palace
Mortuary of Djoser**

Saqqara, Egypt

ca. 2,630-2,611 B.C.E.

limestone

Imhotep

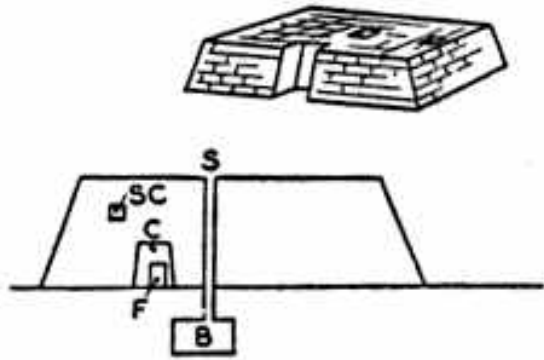
**Columnar entrance
to the Mortuary of Djoser**

Saqqara, Egypt

ca. 2,630-2,611 B.C.E.

limestone

Tomb of Perneb (mastaba)

from Saqqara, Egypt

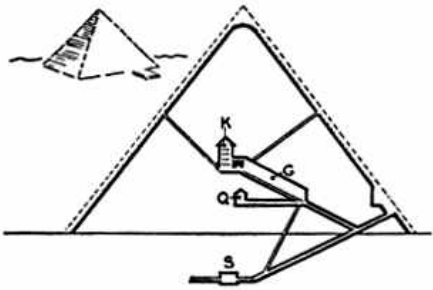
ca. 2,350-2,323 B.C.E.

limestone

approximately 16 ft. high

Great Pyramids

Gizeh, Egypt

Pyramids of Menkaure, ca. 3,000-2,920 B.C.E.; Khafre, ca. 2520-2494 B.C.E.;
Khufu ca. 2551-2528 B.C.E.

limestone

largest (Khufu) approximately 450 ft. high

Great Pyramids

Gizeh, Egypt

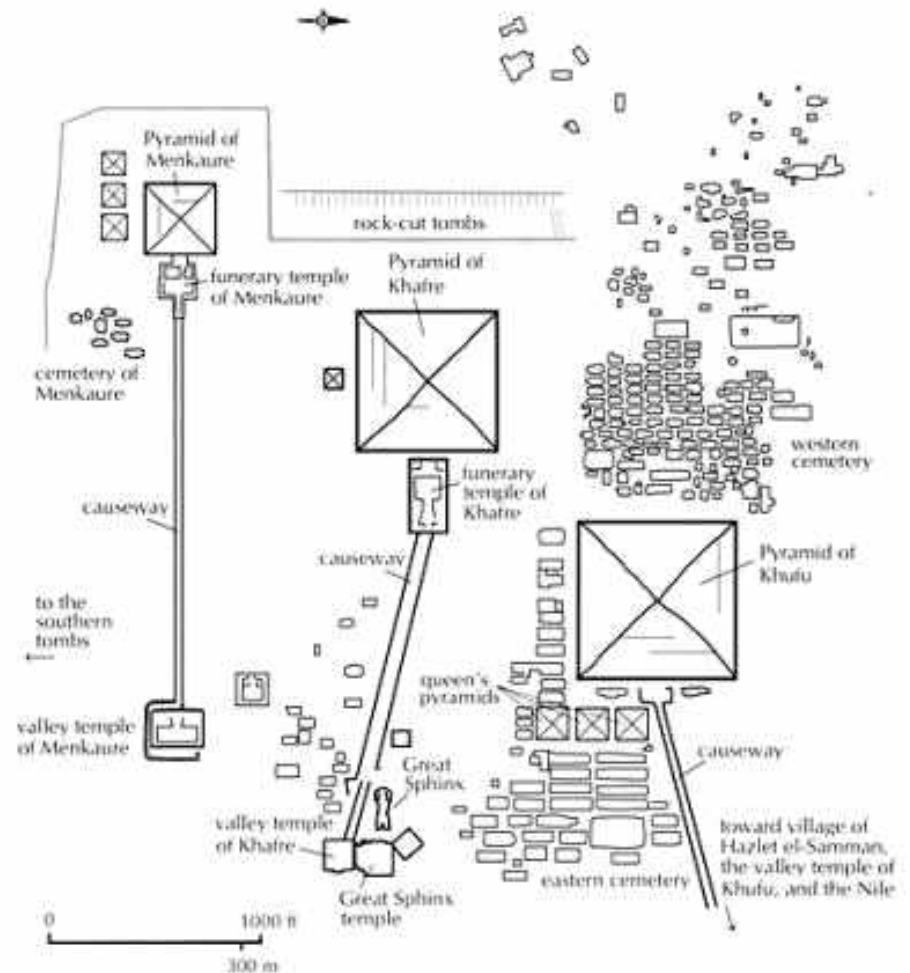
Pyramids of Menkaure, ca. 3,000-2,920 B.C.E.;

Khafre, ca. 2520-2494 B.C.E.;

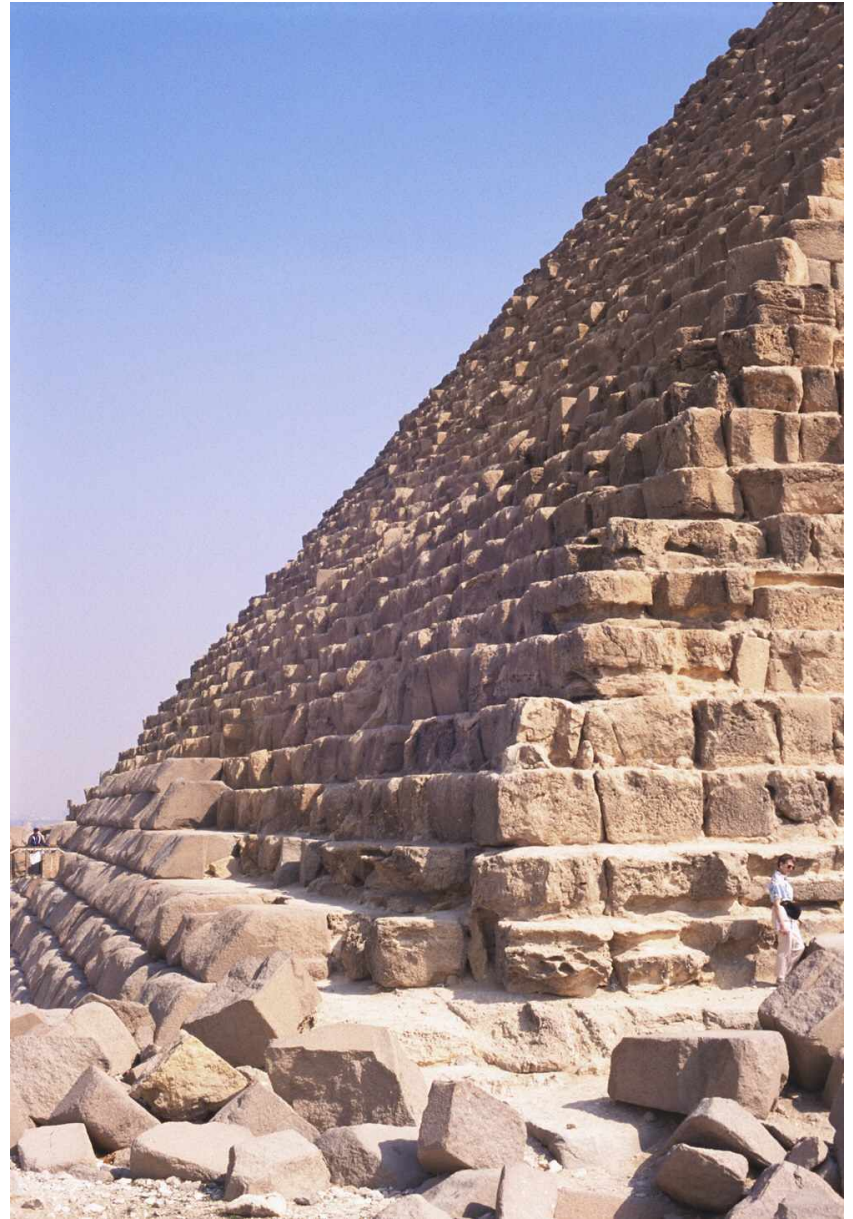
Khufu ca. 2551-2528 B.C.E.

limestone

largest (Khufu) approximately 450 ft. high

Great Sphinx

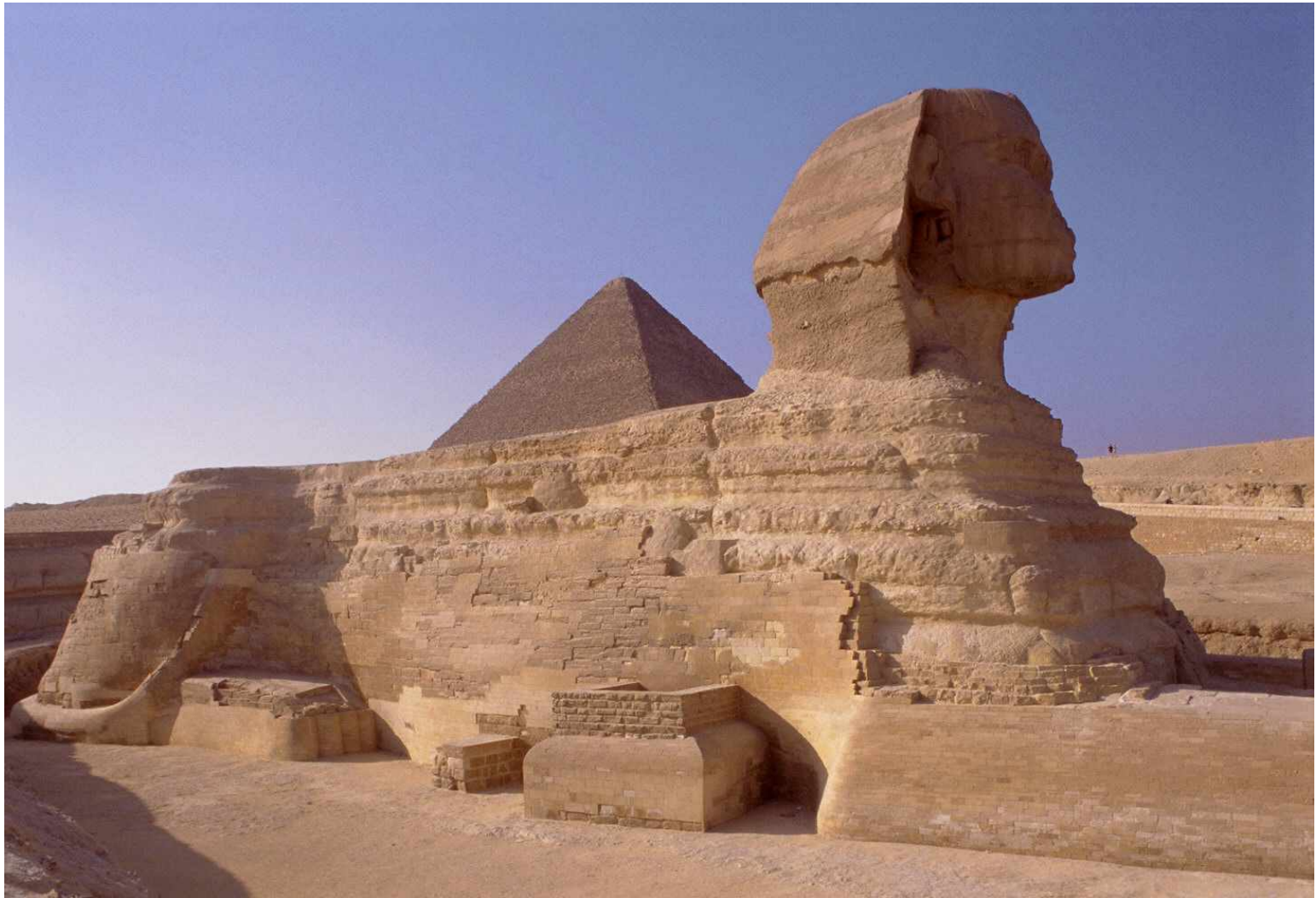
Gizeh, Egypt

ca. 2520-2494 B.C.E.

sandstone

approximately 65 ft. high

Khafre

from Gizeh, Egypt

ca. 2,520-2,494 B.C.E.

diorite

approximately 66 in. high

Menkaure and Khamerenebty

from Gizeh, Egypt

ca. 2,490-2,472 B.C.E.

graywacke

approximately 54 1/2 in. high

Menkaure and Khamerenebty

from Gizeh, Egypt

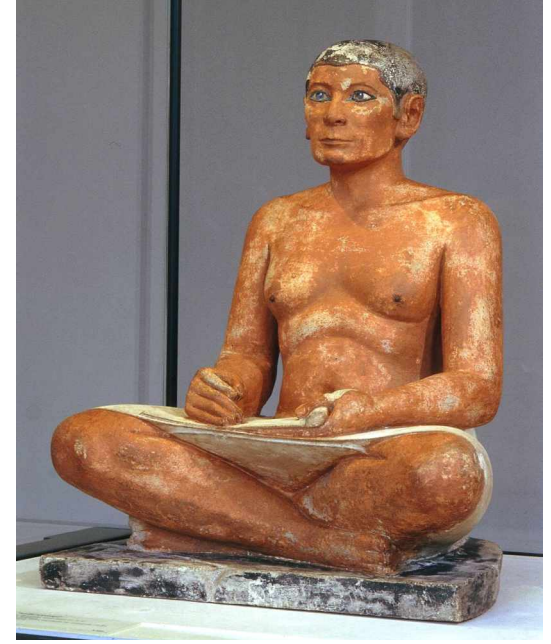
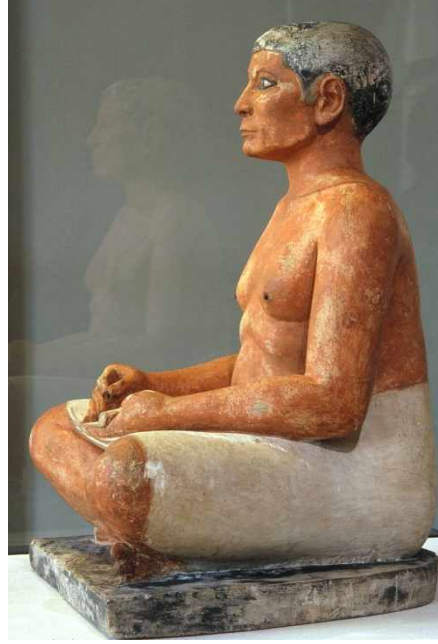
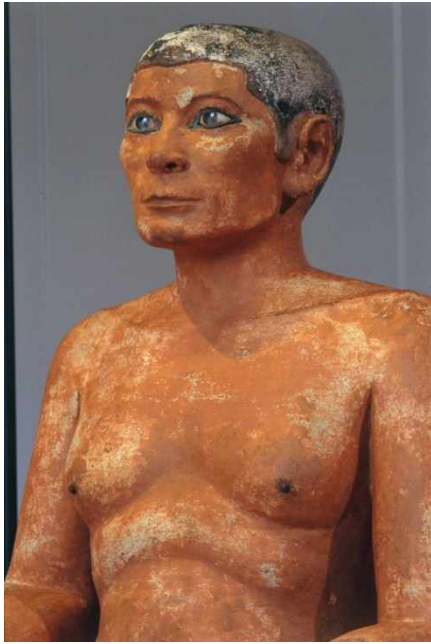
ca. 2,490-2,472 B.C.E.

graywacke

approximately 54 1/2 in. high

Seated Scribe

from Saqqara, Egypt

ca. 2,450-2,350 B.C.E.

painted limestone

approximately 21 in. high

Ka-Aper

from his mastaba at Saqqara, Egypt

ca. 2,450-2,350 B.C.E.

wood

approximately 43 in. high

Ti watching hippopotamus hunt

from Saqqara, Egypt

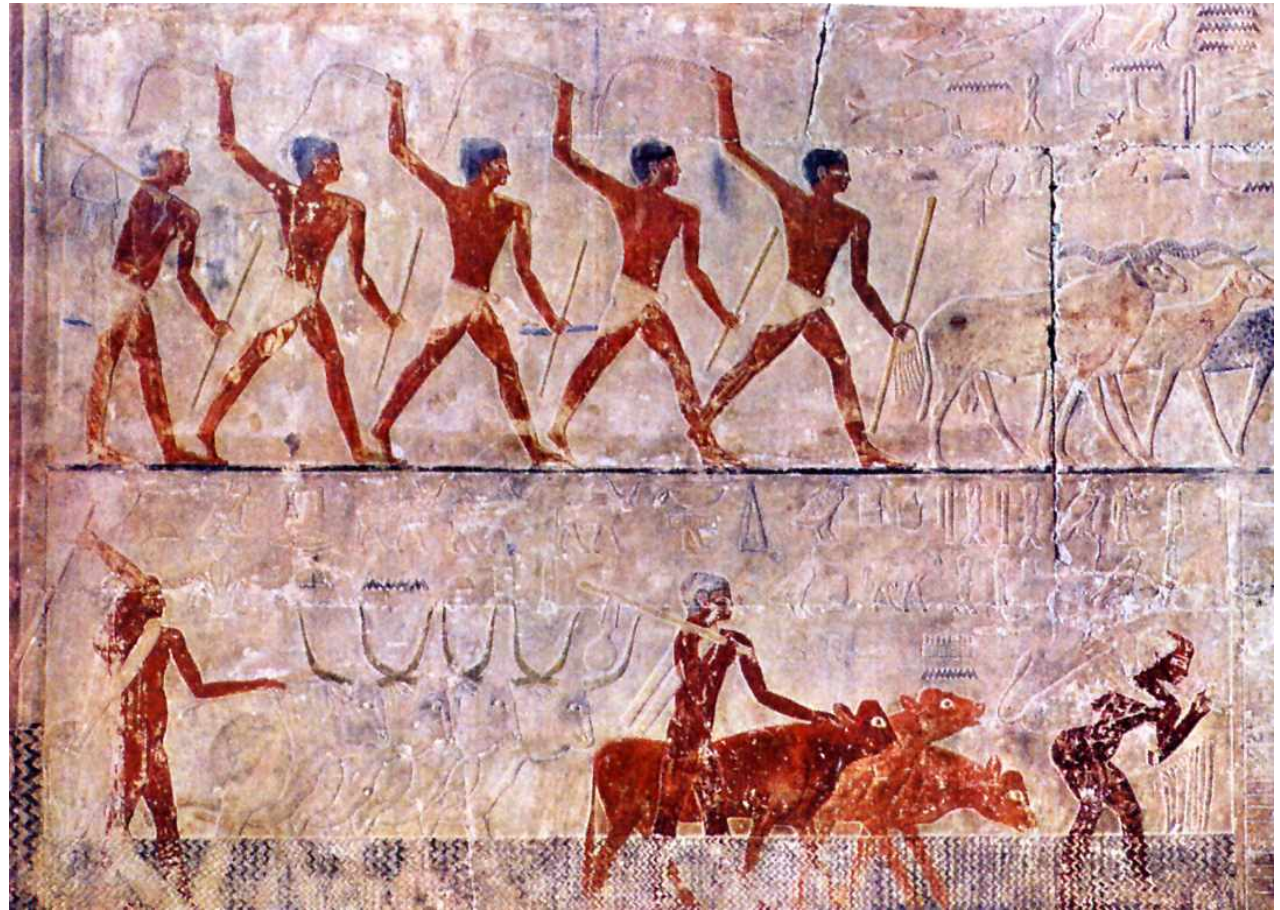
ca. 2,450-2,350 B.C.E.

painted limestone

approximately 48 in. high

Goats Treading Seed and Cattle Fording a Canal

Saqqara, Egypt - Mastaba of Ti

ca. 2450-2350 B.C.E.

painted limestone

Riverboat

from tomb of Meketre, Thebes, Egypt

ca. 1,985 B.C.E.

gessoed and painted wood

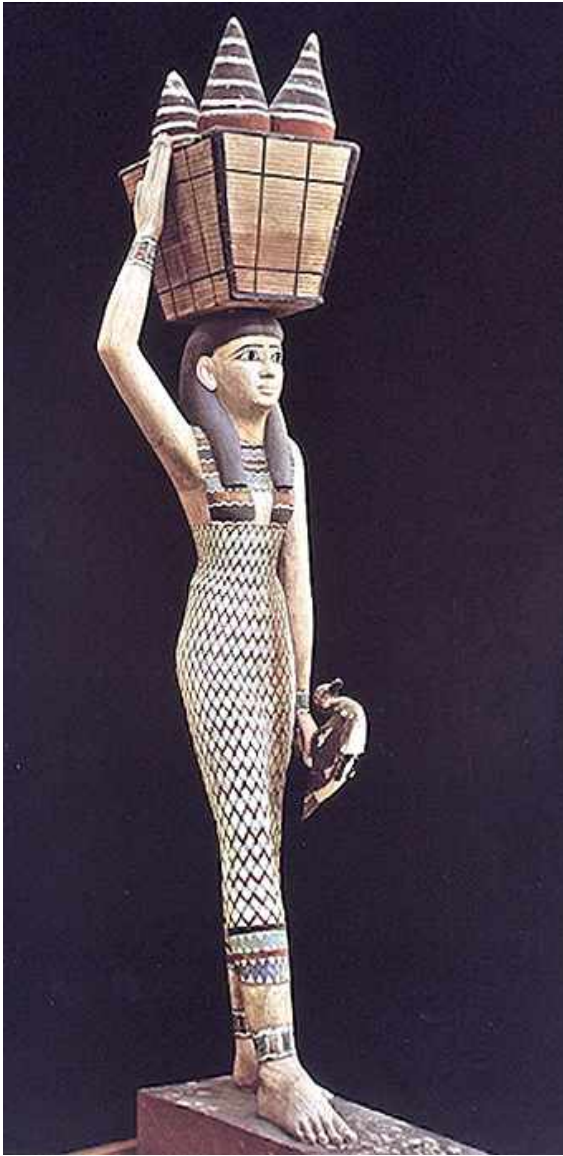
Granary

from tomb of Meketre, Thebes, Egypt

ca. 1,985 B.C.E.

gessoed and painted wood

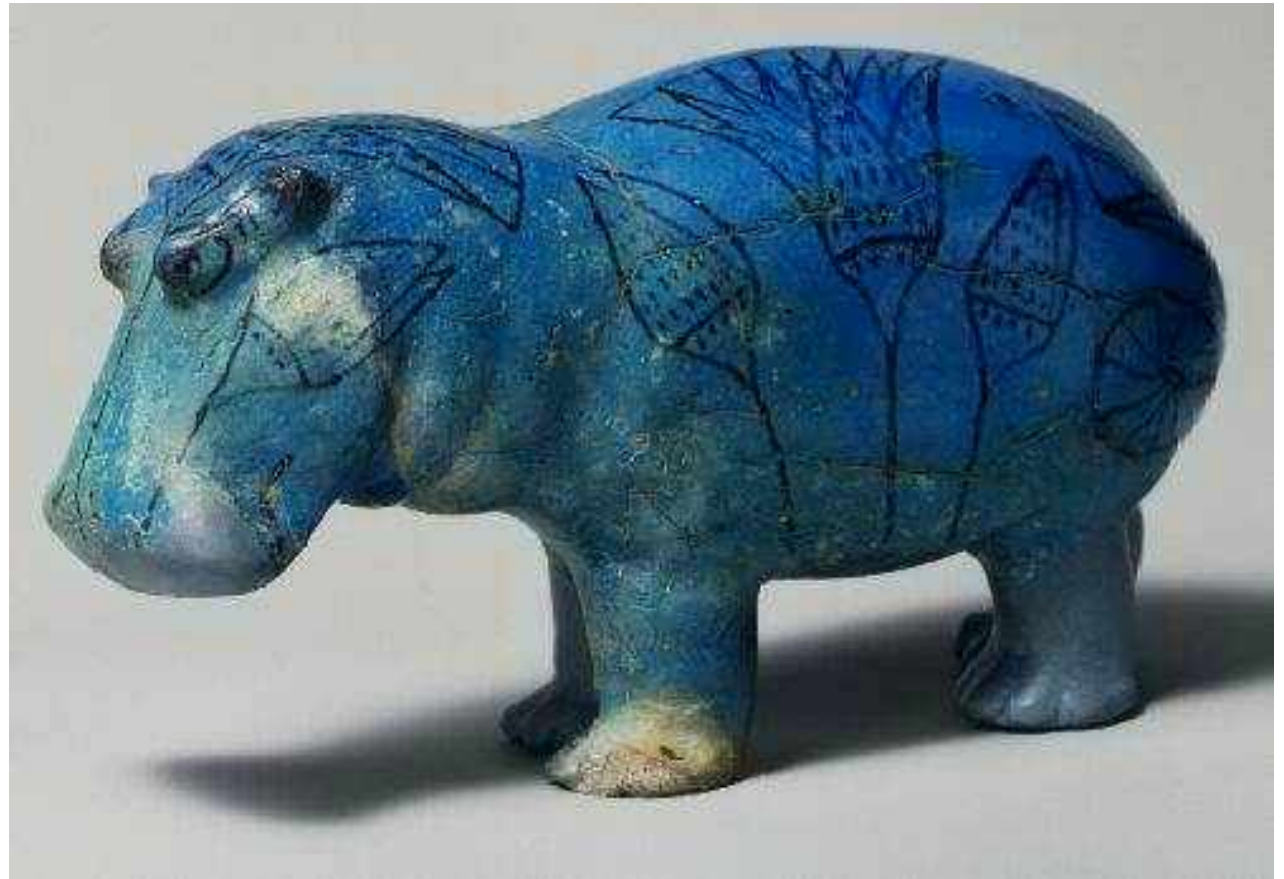

Statuette of an offering bearer
from tomb of Meketre, Thebes, Egypt
ca. 1,985 B.C.E.
gessoed and painted wood

Hippopotamus

from Thebes, Egypt

1991-1783 B.C.E.

faience and ceramic

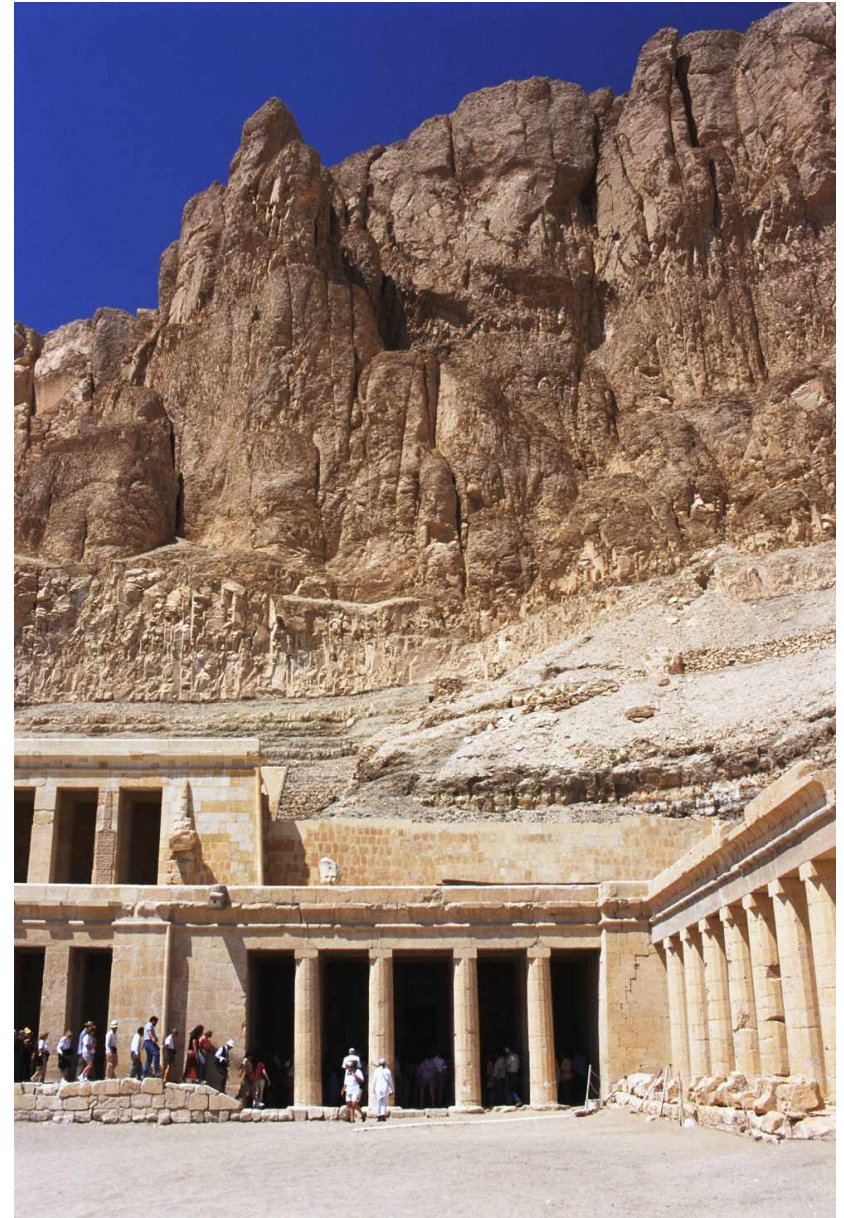
Senmut

Mortuary Temple of Hatshepsut

Deir el-Bahri, Egypt

ca. 1,473-1,458 B.C.E.

Statue of Hatshepsut

Deir el-Bahri, Egypt

ca. 1,473-1,458 B.C.E.

limestone

**Hatshepsut
with offering jars**

Deir el-Bahri, Egypt

ca. 1,473-1,458 B.C.E.
red granite

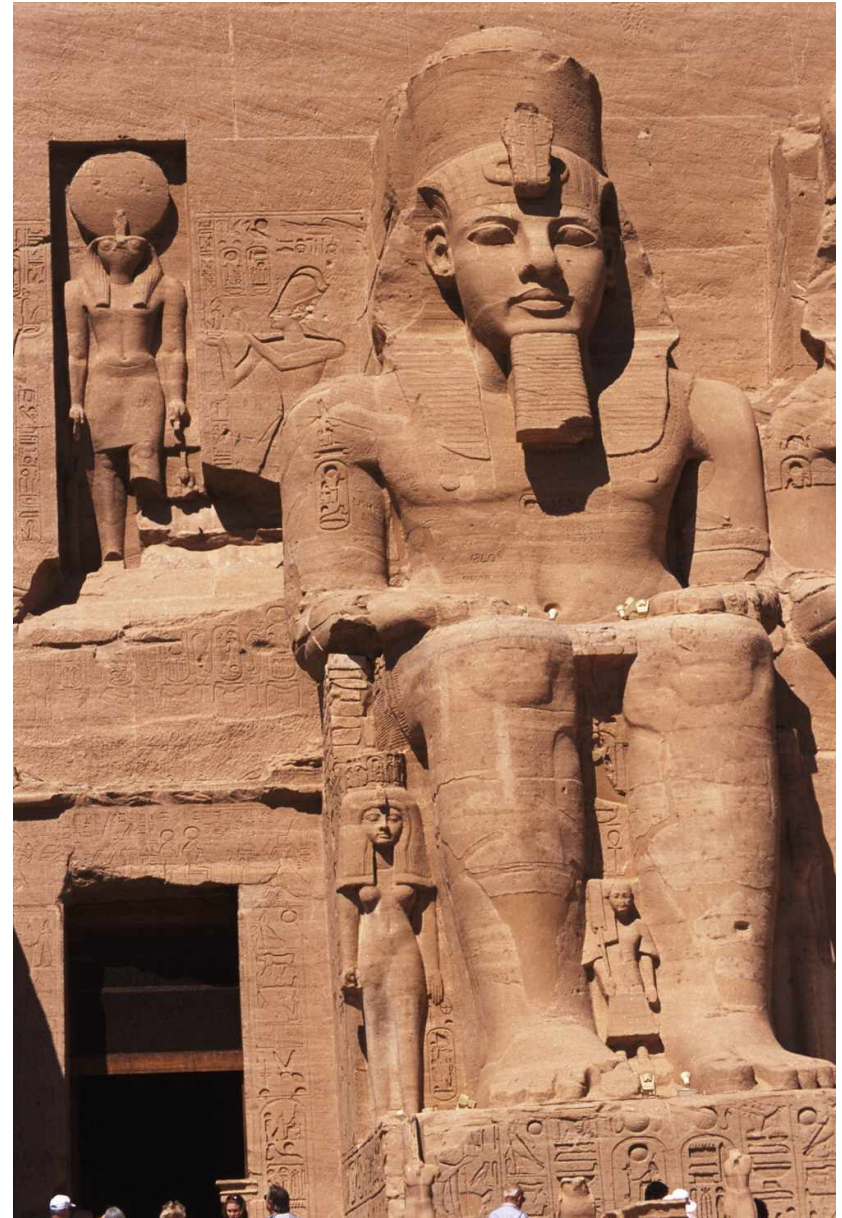

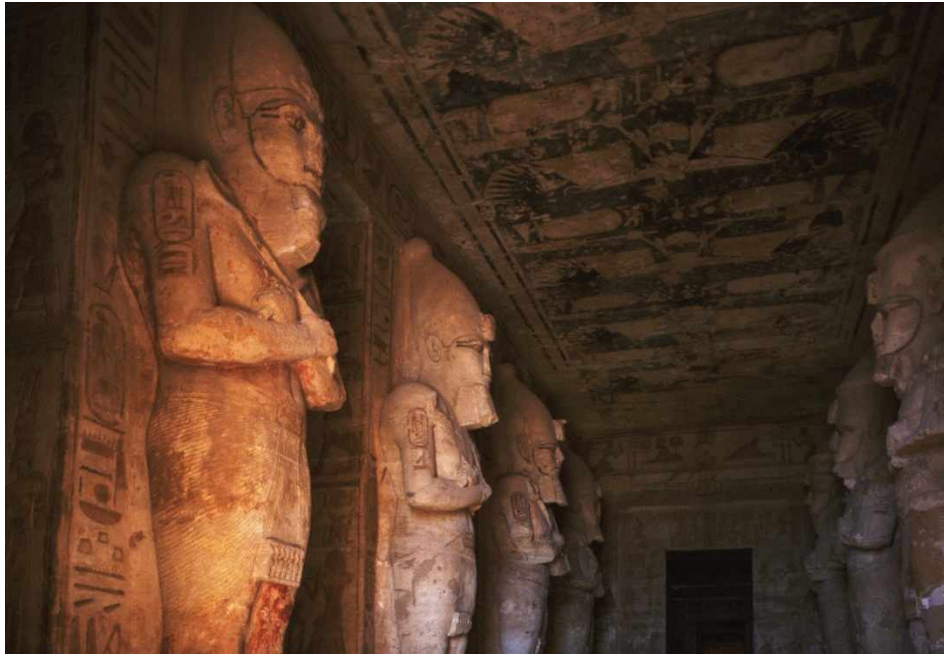
Temple of Ramses II
from Abu Simbel, Egypt
ca. 1290-1224 B.C.E.

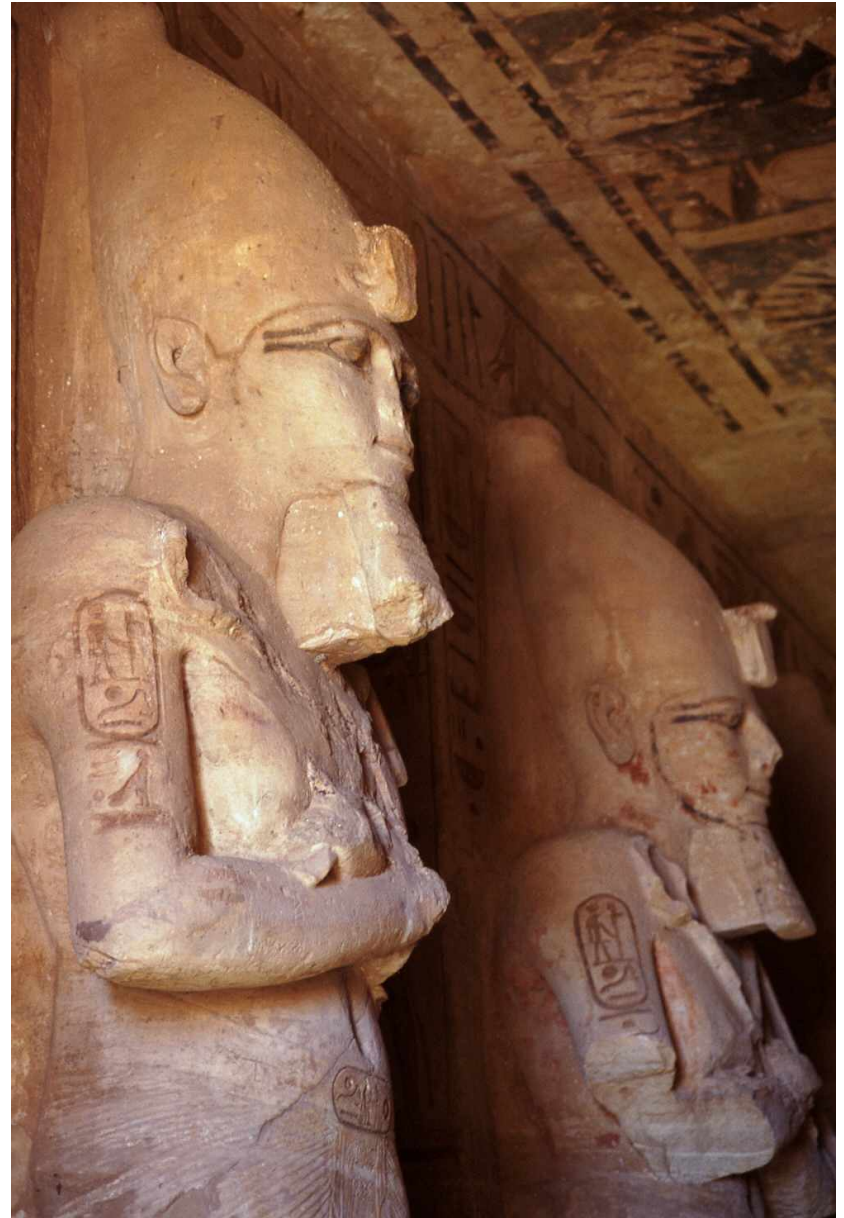

Temple of Ramses II
from Abu Simbel, Egypt
ca. 1290-1224 B.C.E.

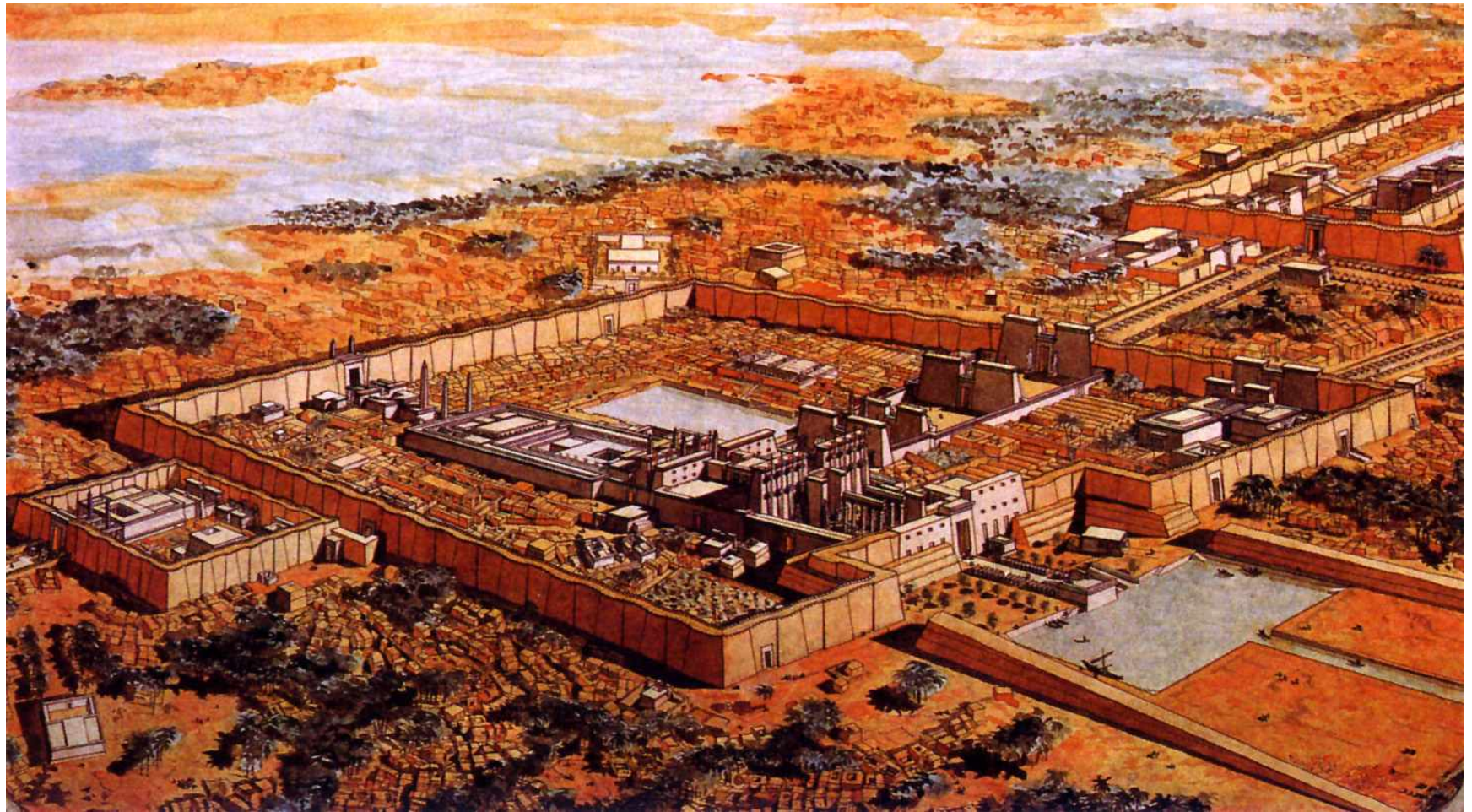

Temple of Ramses II
from Abu Simbel, Egypt
ca. 1290-1224 B.C.E.

Temple of Amen-Re

Karnak, Egypt

ca. 15th century B.C.E.

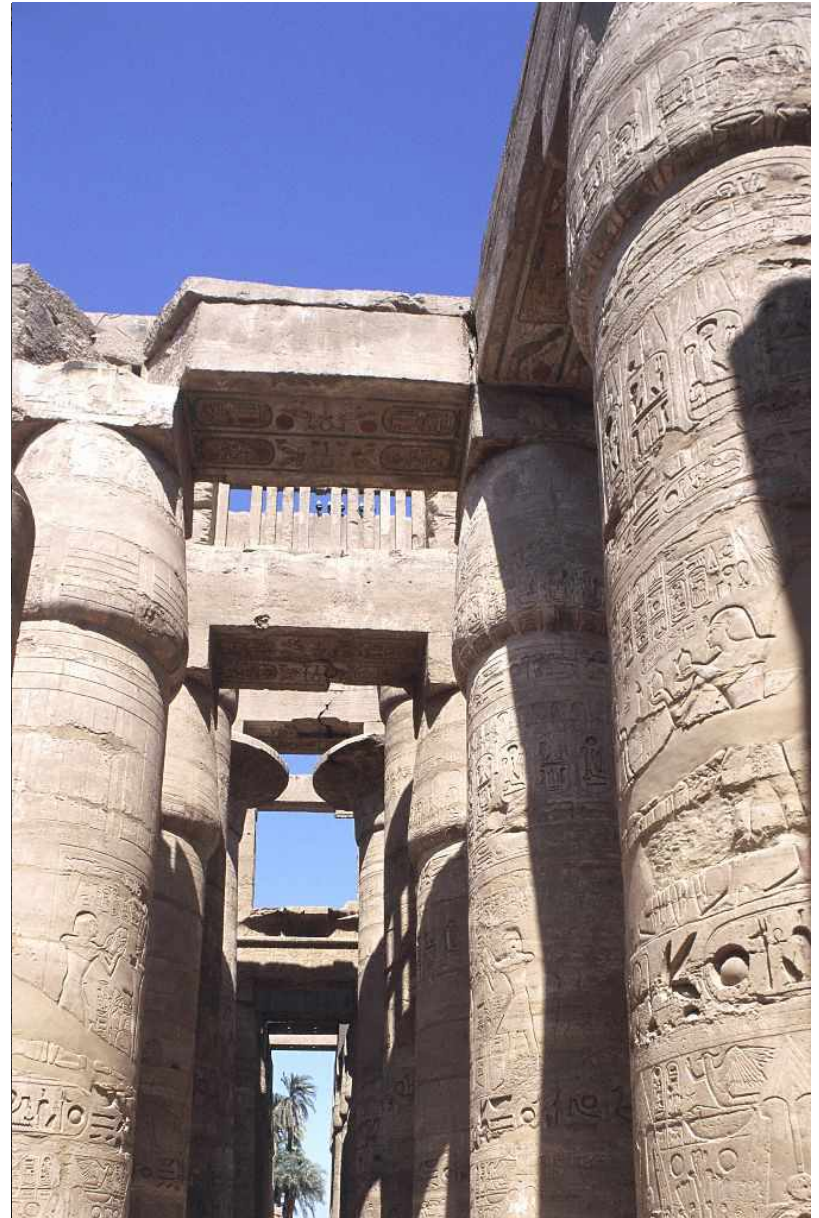

Model of Hypostyle hall Temple of Amen-Re

Karnak, Egypt, Dynasty XIX

ca. 1290-1224 B.C.E.

Hypostyle hall Temple of Amen-Re
Karnak, Egypt, Dynasty XIX
ca. 1290-1224 B.C.E.

Semnut with Princess Nefrua

from Thebes, Egypt

ca. 1470-1460 B.C.E.

granite

Semnut with Princess Nefrua

from Thebes, Egypt

ca. 1470-1460 B.C.E.

granite

Fowling Scene

from the tomb of Nebamun, Thebes, Egypt

ca. 1,400-1,350 B.C.E.

fresco secco

Akhenaton

from the temple of Amen-Re, Karnak, Egypt

ca. 1,353-1,335 B.C.E.

sandstone

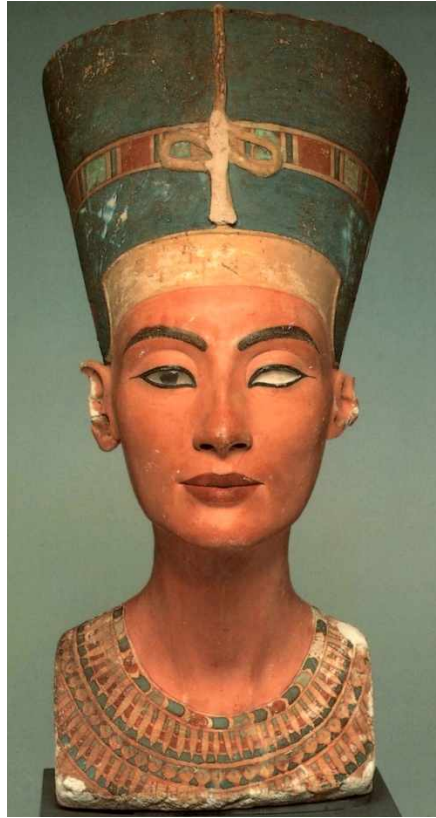

Akhenaton sacrificing a duck

ca. 1,353-1,335 B.C.E.

limestone

Thutmose

Nefertiti

from Tell el-Amarna, Egypt

ca. 1,353-1,335 B.C.E.

painted limestone

Tiye

from Gurob, Egypt

ca. 1,353-1,335 B.C.E.

wood with gold, silver, alabaster, & lapis

Canopic jar

from Thebes, Egypt

ca. 1,349-1,336 B.C.E.

alabaster with stone and glass inlay

Death Mask of Tutankhamen

from Thebes, Egypt

ca. 1,323 B.C.E.

gold with semiprecious stones

Innermost coffin of Tutankhamen

from Thebes, Egypt

ca. 1,323 B.C.E.

gold with semiprecious stones

**Painted chest
of Tutankhamen**
from Thebes, Egypt
ca. 1,333-1,323 B.C.E.
painted wood

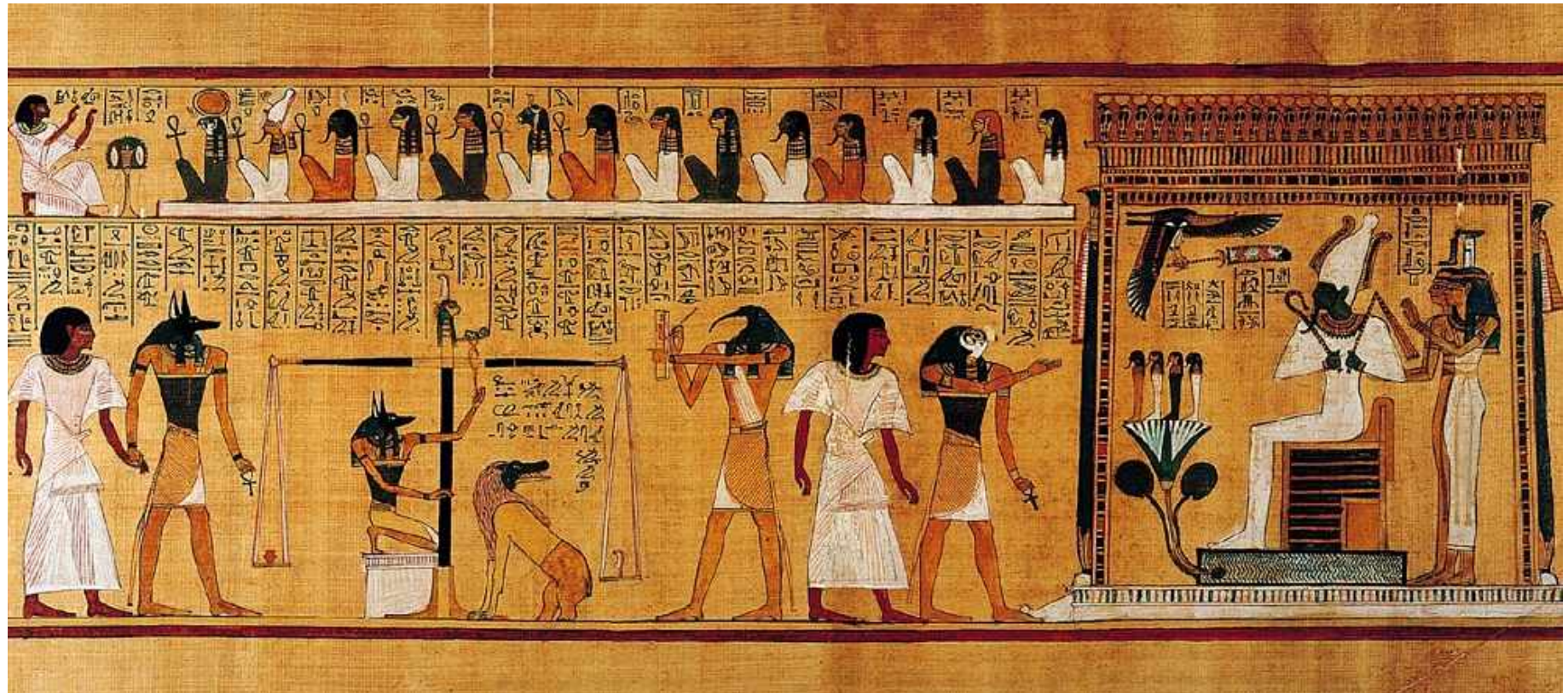
Wedjat Eye of Tutankhamen

from Thebes, Egypt

ca. 1,333-1,323 B.C.E.

gold and precious stones

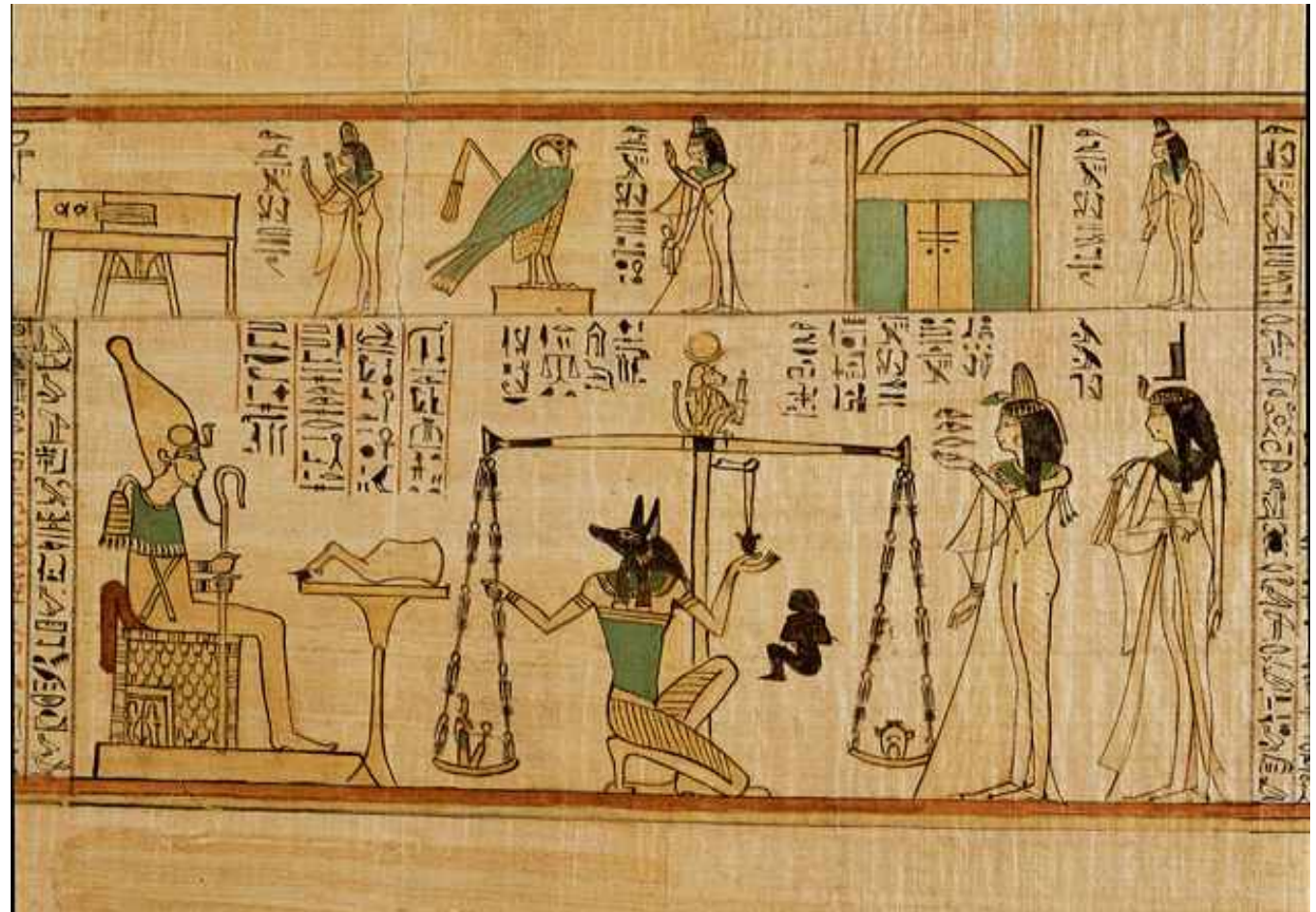
Last judgment of Hu-Nefer

from Thebes, Egypt

ca. 1,290-1280 B.C.E.

painted papyrus scroll

Book of the Dead

from Thebes, Egypt

ca. 1,040-945 B.C.E.

painted and inscribed papyrus

Temple of Horus

Edfu, Egypt

ca. 237-47 B.C.E.

Cat

from Thebes, Egypt

304-31 B.C.E.

bronze

Portrait of a boy

from Faiyum, Egypt

2nd century A.D.
encaustic on wood

Faiyum portraits

2nd century A.D.
encaustic on wood

Η Τέχνη στη Μεσοποταμία

Στην περιοχή της Μεσοποταμίας, ανάμεσα στους ποταμούς Τίγρη και Ευφράτη, αναπτύχθηκε ένας από τους σπουδαιότερους αρχαίους πολιτισμούς . Η περιοχή κατοικήθηκε αρχικά (περίπου το 5000π.Χ.) από αγρότες οι οποίοι αξιοποίησαν το εύφορο αυτό κομμάτι γης με την βοήθεια αρδευτικών έργων κατά μήκος των ποταμών και των παραποτάμων τους.

Χτίστηκαν πόλεις και μεγαλοπρεπείς ναοί , ανάκτορα και μέγαρα που τα περιέβαλλαν τείχη. Ανάμεσα στα επιτεύγματα των κατοίκων της περιοχής περιλαμβάνεται και η ανακάλυψη του τροχού και του αρότρου.

Αξιοποιώντας αυτά τα επιτεύγματα αναπτύχθηκαν πόλεις που εξελίχθηκαν σε αυτοκρατορίες. Οι πρώτοι κάτοικοι ήταν οι Σουμέριοι, ακολούθησαν οι Ασσύριοι και στην συνέχεια οι Βαβυλώνιοι, οι οποίοι δημιούργησαν μια τεράστια αυτοκρατορία.

Οι Σουμέριοι ήταν αρχαίος ιστορικός λαός και ο πολιτισμός τους εμφανίστηκε γύρω στο 5000π.Χ. στην πρώτη πόλη του κόσμου, την Εριντου.

Κατάλογος Σουμέριων βασιλέων.
Πρόκειται για έναν κατάλογο που
περιλαμβάνει τους Σουμέριους
βασιλείς και συντάχθηκε το 1820
π.Χ. επάνω σε έναν ορθογώνιο
πλίνθο.

Στο επάνω του τμήμα γράφει: “Η Ουρούκ χτυπήθηκε με τα όπλα. Η
βασιλεία μεταφέρεται στην Ουρ.

Στην Ουρ ο Ουρ-Ναμου βασίλεψε για 8 χρόνια. Ο Σουλγκι, γιος του
θεϊκού Ουρ-Ναμου έγινε βασιλιάς και βασίλεψε 48 χρόνια.”

Οι Σουμέριοι ανακάλυψαν την γραφή (η οποία έμεινε στην ιστορία ως
σφηνοειδής) πράγμα που επέτρεψε την καταγραφή των γεγονότων και
την διάδοση του πολιτισμού της περιοχής. Ο πολιτισμός των Σουμερίων
αναπτύχθηκε κυρίως στις πόλεις Ουρ, Ουρούκ και Λαγκας. Οι γραφείς
κατέγραφαν τις πληροφορίες με καλέμι πάνω σε πέτρινες πλάκες. Οι
Σουμέριοι ανέπτυξαν και αξιόλογη λογοτεχνία.

Το “έπος του Γκιλγκαμές”, το πρώτο σημαντικό ποίημα στην
ανθρωπότητα .

Ανακάλυψαν την χρήση των αριθμών, ένα σύστημα που βασίζεται στον
αριθμό 60, με το οποίο μέχρι σήμερα μετράμε την ώρα και τις μοίρες.
Η σφηνοειδής γραφή υιοθετήθηκε από λαούς της Εγγύς Ανατολής, για να
αποδώσει τίς πιο διαφορετικές μεταξύ τους γλώσσες. Η σφηνοειδής
γραφή, θεωρείται ίσως το σημαντικότερο επίτευγμα του ανθρώπινου
πολιτισμού. Η γραφή ώθησε τους Σουμέριους στην ποίηση και την

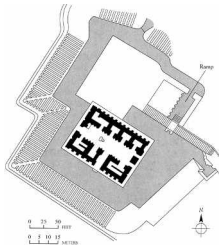
White Temple and ziggurat

Uruk (modern Warka) Iraq

ca. 3,200-3,000 B.C.E.

mud brick

Σε κάθε πόλη της Μεσοποταμίας υπήρχαν τα ζιγκουρατ (ναοί) που ήταν φτιαγμένα από πλίνθινα κλιμακωτά επίπεδα. Οι τρύπες στο περίβλημα του ζιγκουρατ ίσως είχαν ανοιχτεί για να μη σκάσουν τα πήλινα τούβλα την περίοδο των βροχών. Βασικό υλικό της καθημερινής ζωής και της καλλιτεχνικής τους δημιουργίας ήταν η γη, ο πηλός. Στις κοιλάδες της Μεσοποταμίας δεν υπήρχαν λατομεία και τα περισσότερα κτίρια ήταν χτισμένα με τούβλα, που με το πέρασμα του χρόνου έγιναν σκόνη. Ακόμα και η γλυπτική σε πέτρα ήταν σπάνια.

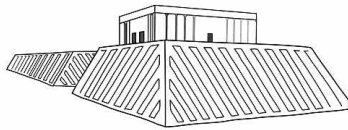

White Temple and ziggurat

Uruk (modern Warka) Iraq

ca. 3,200-3,000 B.C.E.

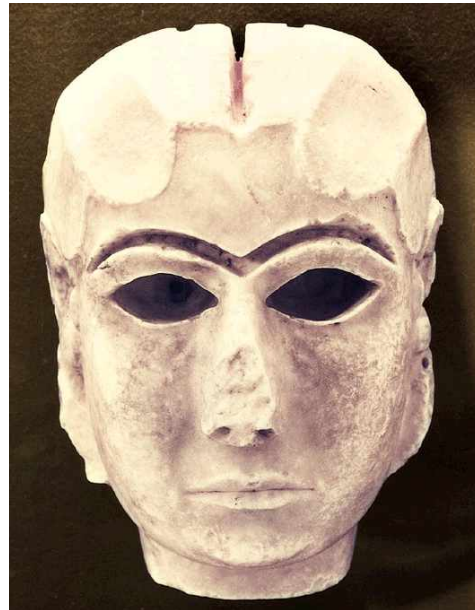
mud brick

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Female head (possibly Inanna)
from Uruk (modern Warka) Iraq
ca. 3,200-3,000 B.C.E.
marble

Δύναμη, αυτοπεποίθηση και κομψότητα ήταν τα χαρακτηριστικά της τέχνης που ανθούσε στο τέλος της 4ης αρχές 3ης χιλιετίας. Μια ανακάλυψη πρόσθεσε στα παραπάνω χαρακτηριστικά και την εκπληκτική ευαισθησία.

Το γυναικείο κεφάλι που βρέθηκε στην Ουαρκα (Ουρούκ) κατά τις ανασκαφές του 1938- 1939. Το κεφάλι αυτό από λευκή πέτρα, σχεδόν σε φυσικό μέγεθος δεν απεικονίζει απλώς ένα πρόσωπο, είναι η απεικόνιση της αιώνιας γυναίκας. Κάποτε είχε ένθετα μάτια και φρύδια από έγχρωμο υλικό, όστρακα και λαζουριτη. Σήμερα παρά τις άδειες κοιλότητες, παρά την φθορά της μύτης, το πρόσωπο δεν έχασε τίποτε από την έκφραση του. Πρόκειται για μια μυστηριώδη γυναίκα, με

Warka Vase

from Uruk (modern Warka) Iraq

ca. 3,200-3,000 B.C.E.

alabaster

Η μνημειακή τέχνη που αναπτύχθηκε την εποχή των Σουμερίων, αφορούσε παραγγελίες βασιλιάδων για μνημεία που απεικόνιζαν τις φυλές και τα λάφυρα από τους πολέμους.

Αγγείο της Ουρούκ Υ: 1μ.περ. 3200π.Χ. περ.

Η τέχνη στην αρχαία Μεσοποταμία ήταν συσχετισμένη με τον βασιλιά και την θρησκεία.

Πολλά έργα είναι άκρως “αφηγηματικά”, τα οποία εξυπηρετούσαν στην διαμόρφωση μιας θεοκρατικής κοινωνία , πχ.αναγλυφα.

Τεχνικά τέλειο και μοναδικής αρχαιολογικής σπουδαιότητας, αποτελεί το παλαιότερο γνωστό παγκοσμίως δείγμα εικαστικής αναπαράστασης με αφηγηματικό περιεχόμενο.

Φτιαγμένο σ' ένα συμπαγή όγκο από αλάβαστρο, κοσμείται με τρεις σειρές

Warka Vase

from Uruk (modern Warka) Iraq

ca. 3,200-3,000 B.C.E.

alabaster

Ουαρκα. Διακοσμητικά αγγεία με σκηνές
θρησκευτικής τελετουργίας.

4η - 3η χιλιετία π.Χ. Βαγδάτη, Μουσείο του Ιράκ.
Αλάβαστρο. ύψος: 1,05 μ.

Πρόκειται για το αρχαιότερο λίθινο τελετουργικό
αγγείο που γνωρίζουμε από την περιοχή της
Μεσοποταμίας.

Το εύρημα αυτό μας βοηθάει να αντιληφθούμε
την ατμόσφαιρα της εποχής και, για πρώτη
φορά, να αποκτήσουμε εικόνα για την
συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στο θεό
του.

Οι Σουμέριοι δημιουργήσαν καινοτομίες στην
προσπάθεια να βελτιώσουν την ζωή τους

Statuettes of worshippers

from Eshnunna (modern Tell Asmar) Iraq

ca. 2,700 B.C.E.

gypsum, shell, black limestone

Ο τύπος του προσευχομένου
Ορθίες και καθιστές γυναικείες και ανδρικές
μορφές. Σε στάση δέησης με σταυρωμένα
χέρια μπροστά στο στήθος.

Statuettes of worshippers

from Eshnunna (modern Tell Asmar) Iraq

ca. 2,700 B.C.E.

gypsum, shell, black limestone

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Statuettes of worshippers

from Eshnunna (modern Tell Asmar) Iraq

ca. 2,700 B.C.E.

gypsum, shell, black limestone

Αναθηματικά ειδώλια των Σουμερίων
Γύψος, ένθετα όστρακα, μαύρος ασβεστόλιθος
και χρωστική
2600π.Χ. Περ. Πρώιμη Δυναστική περίοδος.

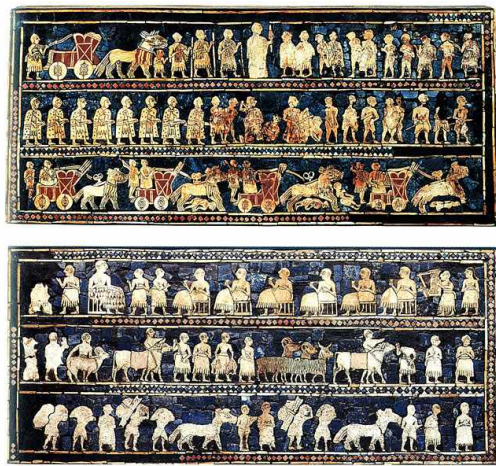

Αγάλματα σαν κι αυτά τοποθετούνταν στους ναούς, προκειμένου να προσεύχονται αδιάκοπα για τα άτομα που τα είχαν αφιερώσει, με τα μεγάλα τους μάτια να εκφράζουν την προσοχή και την αφοσίωση τους στην θεότητα.

Αποτελούσαν κάτι περισσότερο από απλά συμβολικά ειδώλια, εφόσον επικρατούσε η αντίληψη ότι προσεύχονταν για τα πρόσωπα που απεικόνιζαν, για τα οποία δεν έχουμε περαιτέρω πληροφορίες. Το γεγονός ότι κανένα άγαλμα θεότητας δεν βρέθηκε σε ναό δεν προκαλεί έκπληξη, γιατί πιθανότατα τα αγάλματα των θεών φιλοτεχνούνταν με ένα ξύλινο πυρήνα που επικαλυπτονταν με κάποιο πολύτιμο μέταλλο και ήταν συνηθισμένο να τα

Αυτές οι μορφές, αρκετά μεγαλύτερες συγκριτικά με τις υπόλοιπες που ανακαλύφθηκαν μαζί τους, βρέθηκαν σκόπιμα ενταφιασμένες κάτω από το δάπεδο του ναού του Αμπού και αρχικά θεωρήθηκε ότι απεικόνιζαν θεότητες. Σήμερα επικρατεί η άποψη ότι είχαν την ίδια λειτουργία με τις μικρότερες, όμοιες μορφές: ήταν σε όρθια στάση, στο εσωτερικό του ναού, κοιτάζοντας το άγαλμα της θεότητας, στην οποία είχαν αφιεθεί ως προσφορά.

Standard of Ur

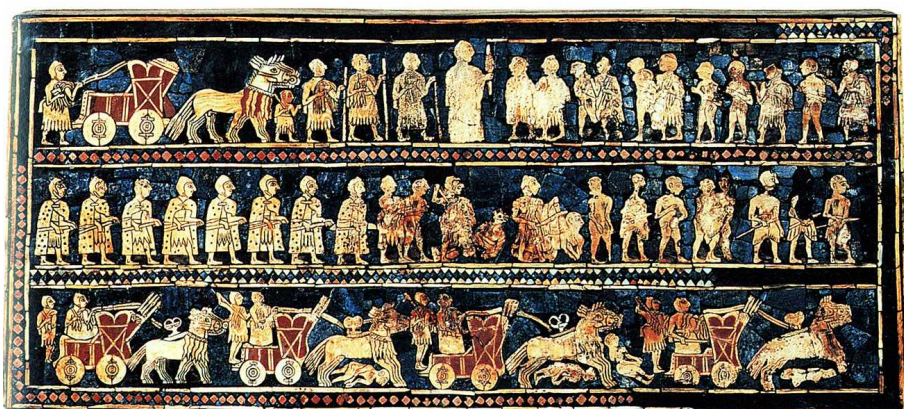
from Tomb 779, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,600 B.C.E.

wood, shell, lapis lazuli, red limestone

Το λάβαρο της Ουρ είναι μια σελίδα της ιστορίας. Έχει σχήμα αναλογίου και είναι διακοσμημένο και από τις τέσσερις πλευρές, με τις δύο μεγαλύτερες σε μήκος να είναι οι πιο χαρακτηριστικές. Απεικονίζουν τις δύο αντίθετες όψεις της ζωής, από τη μια ο πόλεμος, από την άλλη η ειρήνη. Φυσικά, πρέπει να συμφωνήσουμε πως η δεύτερη είναι δυνατή μόνο μετά την πρώτη, ειδικά όταν αυτή είναι νικηφόρα.

Standard of Ur (war side)

from Tomb 779, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,600 B.C.E.

wood, shell, lapis lazuli, red limestone

Στην αποτύπωση του πολέμου, οι θεοί απουσιάζουν παντελώς. Η επιτυχία είναι ουσιαστικά αποτέλεσμα των ανθρώπινων ενεργειών. Τα επεισόδια που οδήγησαν στη νίκη μπορεί κανείς να τα διαβάσει από κάτω προς τα πάνω. Περιλαμβάνουν την πρώτη απεικόνιση αρματομαχίας, ενός τύπου σύγκρουσης που πρέπει να επέφερε σαρωτικές αλλαγές στις παλιότερες τακτικές μάχης. Πρόκειται για ένα άρμα που απεικονίζεται τέσσερις φορές σε διαφορετικές στιγμές - από την ήρεμη παρέλαση των ονάντων ως τον καλπασμό των αφηνιασμένων ζώων. Ίσως πρόκειται και για το πρώτο “κινούμενο σχέδιο” του κόσμου, σαν να είναι το πρώτο ψήγμα κινηματογράφου που θα δώσει κίνηση στην στατική σκηνή. Το πεζικό ακολουθεί τα άρματα. Οι στρατιώτες, οπλισμένοι με ασπίδα και δερμάτινη στολή με μεταλλικά στοιχεία, δεν χρειάζεται να κάνουν τίποτα άλλο παρά να οδηγήσουν τους αιχμαλώτους στο βασιλιά, ο οποίος κατεβαίνει από το άρμα μετά το τέλος της μάχης.

ca. 2,600 B.C.E.
wood, shell, lapis lazuli, red limestone

Μετά την μάχη έρχονται οι εορτασμοί. Και πάλι, αρκεί κανείς να κοιτάξει. Δεν είναι απαραίτητη καμμία εξήγηση για αυτή την σκηνή. Υπηρέτες προχωρούν προς το παλάτι με τις τιμές που αρμόζουν σε νικητές ή πιο απλά, με τα ζώα και τα διάφορα προϊόντα που θα εμπλουτίσουν το εορταστικό τραπέζι. Ο βασιλιάς έχει βγάλει την πολεμική του στολή. Έχει ξαναφορέσει τα ρούχα της ειρήνης. Καθισμένος με ένα κύπελλο στο χέρι, πίνει παρέα με τους προσκεκλημένους του (όλοι άνδρες), οι οποίοι είναι καθισμένοι μπροστά στον ηγεμόνα τους. Ανάπαυση, ανάκτηση δυνάμεων, αλλά και εκλεπτυσμένη ψυχαγωγία: μια αοιδός συνοδεύεται από έναν αρπίστα. Και οι δύο εικονίζονται όρθιοι, στο περιθώριο, αλλά συμβάλλουν σημαντικά ώστε να ξεχάσουν οι χθεσινοί πολεμιστές τη βία του πολέμου.

Ο βασιλιάς Γκουντεα κυβέρνησε την πόλη - κράτος Λαγκας στην Σουμερία πριν από 4000 χρόνια.

Ο πολιτισμός των Σουμερίων ήταν θεοκρατικός και ο βασιλιάς θεωρείται αντιπρόσωπος στην γη των τοπικών θεών

Bull-headed lyre

from Tomb 789, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar)

ca. 2,600 B.C.E.

wood, gold leaf, lapis lazuli

Τμήμα από άρπα, περίπου 2600π.Χ. Βασιλικό νεκροταφείο της Ουρ.

Ξύλο με επιχρύσωση και ένθετα κοσμήματα.

Βρέθηκε σ' ένα τάφο, στολισμένη με μυθικά ζώα που μοιάζουν με τα γνωστά μας εραλδικά ζώα, όχι μόνο στην όψη αλλά και στην διάταξη, γιατί οι Σουμέριοι αγαπούσαν την συμμετρία και την ακρίβεια στην εκτέλεση. Δεν είναι γνωστή η σημασία αυτών των ζώων αλλά σίγουρα προέρχονται από την μυθολογία τους και είχαν μεγάλη σημασία για τους Σουμέριους.

Ελάχιστες καθαρά ζωγραφικές παραστάσεις έχουν σωθεί κυρίως λόγω των φθορών των φθαρτών τους υλικών, του πηλού και του γύψου.

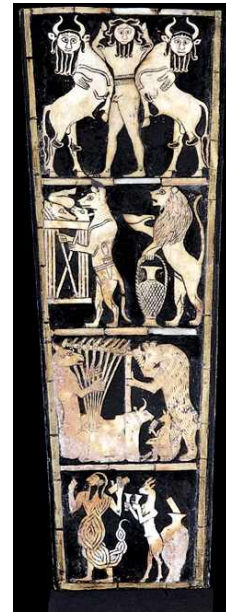

Bull-headed lyre

from Tomb 789, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar)

ca. 2,600 B.C.E.

wood, gold leaf, lapis lazuli

Ανακατασκευασμένη λύρα από τον τάφο της βασίλισσας Που-Αμπ, Βασιλικό νεκροταφείο. Ουρ. Οι εικόνες είναι κατασκευασμένες από όστρακα, χρυσό και ασήμι.

Ram in a thicket

from Tomb 789, Royal Cemetery Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,600 B.C.E.

gold, silver, lapis lazuli, copper, shell, red limestone, bitumen

Κριός στις λοχμές 2500π.Χ. περίπου
Φύλλο χρυσού, χαλκός, λαζουριτης, όστρακα και
ερυθρός ασβεστόλιθος
Υ:45,7 Βρετανικό Μουσείο.

Ram in a thicket

from Tomb 789, Royal Cemetery Ur
(modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,600 B.C.E.

gold, silver, lapis lazuli, copper, shell, red limestone, bitumen

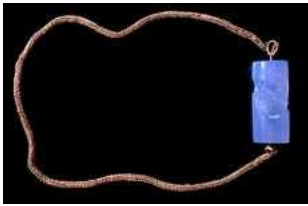

Ουρ. Αίγαγρος που στέκεται μπροστά σε ανθισμένο φυτό.

Πρώτο μισό 3ης χιλιετίας π.Χ. Βρετανικό Μουσείο. Χρυσός, λαζουριτης, όστρακο, ασήμι. Υψος 0,50εκ.

Στην τέχνη της αρχαίας Μεσοποταμίας η μορφή μιας αίγας που στέκεται στα δυο της πόδια για να φτάσει τα πιο ψηλά κλωνάρια, είναι ένα από τα πολλά σύμβολα γονιμότητας της γης. Φτιαγμένες από ξύλο αρχικά, οι επιφάνειες της μορφής περιλαμβάνουν τμήματα από λεπτοδουλεμένα φύλλα χρυσού, λαζουριτη, χαλκού και στην βάση ερυθρό ασβεστόλιθο και κοχύλια. Ο ιστός που

υψώνεται απο την ράχη θα πρέπει να χορησίμευε ως στήριγμα για κίπελλο ή άλλο

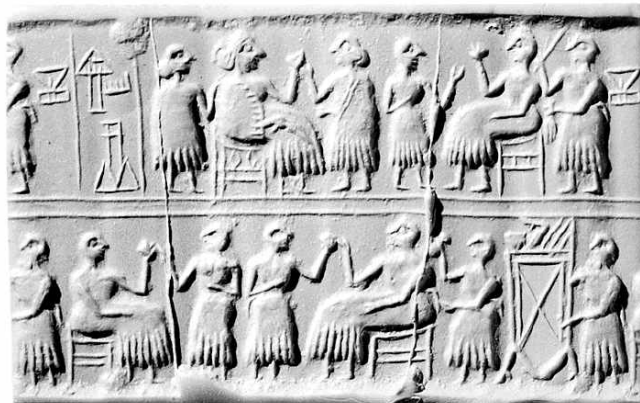
Cylinder seals

ca. 2,600-2,000 B.C.E.

Κυλινδρική σφραγίδα 2600 - 2000π.Χ.

Οι σφραγίδες είτε ήταν επίπεδες είτε κυλινδρικές και χρησιμοποιούνταν για την αποτύπωση παραστάσεων πάνω σε φρέσκο πηλό.

Έπαιζαν το ρόλο της υπογραφής, φανέρωναν την προέλευση και πιστοποιούσαν την γνησιότητα των πραγμάτων.

Cylinder seal
from the tomb of Pu-abī
Royal Cemetery Ur
(modern Tell Muqayyar) Iraq
ca. 2,600 B.C.E.
approximately 2 in. high

Οι σφραγιδόλιθοι εφευρέθηκαν στην Μεσοποταμία την 4η χιλιετία π.Χ..Αποτελούν σημαντική πηγή πληροφόρησης.Καθε σφραγιδόλιθος ήταν,κατ ανάγκη μοναδικός, επιτρέποντας την αναγνώριση του ιδιοκτήτη του.

Ziggurat (restored)

at Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,100 B.C.E.

mud brick

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Οι Ασσύριοι ήταν λαός Σημιτικής καταγωγής, τα προϊστορικά χρόνια ζούσαν ως περιφερόμενοι νομάδες στην περιοχή της Μεσοποταμίας. Οι Ασσύριοι, σκληροί πολεμιστές με εξαιρετική στρατιωτική οργάνωση, άπλωσαν γρήγορα την κυριαρχία τους στην Δυτική Ασία και στην Αίγυπτο. Οι ναοί και τα ανάκτορα των Ασσυρίων ήταν διακοσμημένα με ανάγλυφα. Φτερωτές φιγούρες και μυθικά τέρατα και ήταν τοποθετημένα στις πύλες των κτιρίων για προστασία.

Σε μερικά ασσυριακά αγάλματα υπάρχουν εγχάρακτες λεπτομέρειες και βοστρυχωτά μαλλιά και γένια. Μάτια υπερτονισμένα και διακοσμημένα

Assyrian archers pursuing enemies

from the Northwest Palace of Ashurnasirpal II, Kalhu (modern Nimrud)

ca. 875-860 B.C.E.

gypsum

2 ft. 10 3/8 in. high

Ασσύριοι στρατιώτες πολιορκούν φρούριο (883-859 π.Χ.)

Λεπτομέρεια αλαβαστρινου ανάγλυφου από το ανάκτορο του βασιλιά Ασσουρμπανιπαλ Β' στην Νιμρουντ. Βρετανικό Μουσείο.

Η τέχνη του ανάγλυφου γνωρίζει μεγάλη άνθηση στη Μεσοποταμία κατά την ασσυριακή περίοδο (900 - 692π.Χ.) Τα καλύτερα διατηρημένα από αυτά τα ανάγλυφα ανήκουν σε μια από τις τελευταίες περιόδους, τη βασιλεία του Ασουρνασιμπαλ Β' της Ασσυρίας, που έζησε τον ένατο αιώνα π.Χ., λίγο αργότερα από τον βασιλιά Σολομώντα.

Βλέπουμε σκηνές με πολεμιστές σε τοπίο, στο οποίο υπάρχει ενδεικτικά η έννοια του βάθους και της προοπτικής. Ο κύριος σκοπός αυτών

Ashurbanipal hunting lions

from the North Palace of Ashurbanipal, Ninevah (modern Kuyunjik) Iraq

ca. 645-640 B.C.E.

gypsum

Ο Ασσυρμπανιπαλ κυνηγά λιοντάρια , Νινευή
645- 640π.Χ.

Τα ανάγλυφα από το κυνήγι λιονταριών
εκπροσωπούν την κορύφωση της απεικόνισης
του ρόλου του βασιλιά τιθάσευση των
στοιχείων της φύσης.Αλλωστε το κυνήγι των
λεόντων ήταν επίσημο άθλημα.

Ashurbanipal hunting lions

from the North Palace of Ashurbanipal, Ninevah (modern Kuyunjik) Iraq

ca. 645-640 B.C.E.

gypsum

Κυνήγι λεόντων 635πΧ

Ανάμεσα στα ανάγλυφα των ανακτόρων των Ασσυρίων βασιλέων, υπάρχουν μερικά από τα πιο αναπαραστατικά και πληροφοριακά έργα τέχνης της Αρχαίας Μεσοποταμίας.

Μεταξύ άλλων και εκείνα με θέμα το κυνήγι των λιονταριών. Αυτά τα ανάγλυφα εκπροσωπούν την κορύφωση της απεικόνισης του ρόλου του βασιλέα στην τιθάσευση των στοιχείων της φύσης. Το κυνήγι των λιονταριών ήταν επίσημο άθλημα. Αφήνονταν ελεύθερα και βάλλονταν με βέλη και δόρατα. Η επιθανάτια αγωνία τους αποτελούσε λόγο πανηγυρισμού και σίγουρα δεν αποσκοπούσε στην πρόκληση οίκτου.

Ashurbanipal hunting lions

from the North Palace of Ashurbanipal, Ninevah (modern Kuyunjik) Iraq

ca. 645-640 B.C.E.

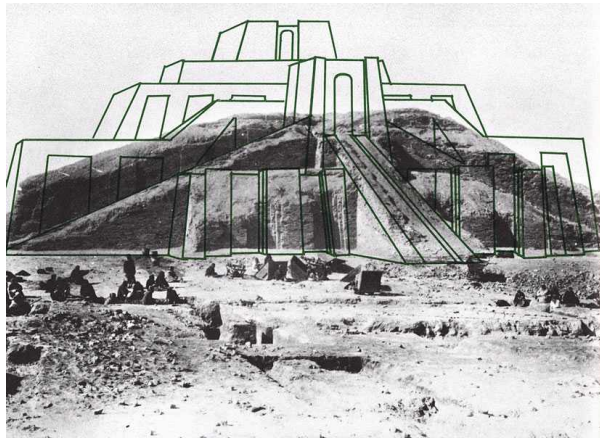
gypsum

Νινευή

Ο Ασσυρμπανιπαλ στο κυνήγι. 7ος αιώνας π.Χ. Λονδίνο, Βρετανικό μουσείο, Αλάβαστρος.

Το κυνήγι δεν αποτελούσε απλώς ασχολία των ευγενών, αλλά ήταν και η καλύτερη εκπαίδευση για τον πόλεμο.

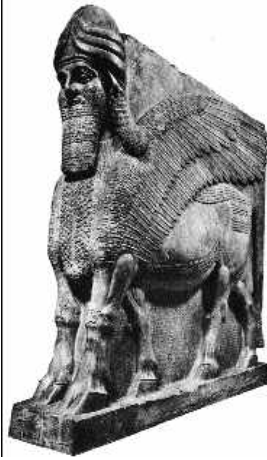
Ziggurat

at Ur (modern Tell Muqayyar) Iraq

ca. 2,100 B.C.E.

mud brick

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

*“Λαμασσού” (750 π.Χ. περίπου),
ασβεστόλιθος.*

Ο φτερωτός ταύρος με το ανθρώπινο κεφάλι συνδυάζει τη δύναμη του ζώου με την πνευματική δύναμη του ανθρώπου. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτού του αγάλματος είναι τα πέντε πόδια, έτσι ώστε από όποια πλευρά και να το κοιτάξει κανείς εμφανίζεται με τέσσερα πόδια.

Lamassu (winged human headed bull)

from the citadel of Sargon II, Dar Sharrukin (modern Khorsabad) Iraq

ca. 720-705 B.C.E.

limestone

Λαμασσου (750 π.Χ.), ασβεστόλιθος, Παρίσι,
Μουσείο Λούβρου.

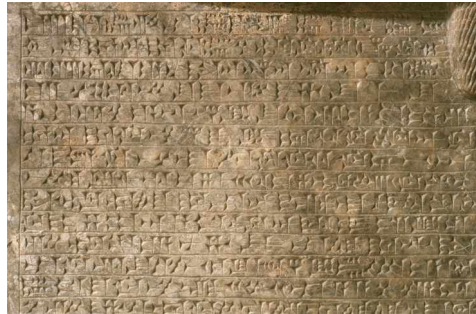

Φτερωτοί ανθρωπόμορφοι ταύροι.
Αλάβαστρο, Λούβρο.

Ενώ δίνουν την εντύπωση ολοκληρωμένων έργων, στην πραγματικότητα μόνο το κεφάλι τους έχει αποδοθεί στις τρεις διαστάσεις. Η παρουσία πέμπτου ποδιού σ' αυτά τα γλυπτά δηλώνει ότι το έργο, μέχρι κάποιου βαθμού, είχε φιλοτεχνηθεί υπό μορφή δυο συνθέσεων, μια σε μετωπική απεικόνιση και μια σε κατατομή.

Η διάσωση των γλυπτών και των αναγλύφων των ανακτόρων της αρχαίας Ασσυρίας υπήρξε μήλον της έριδος μεταξύ Γαλλίας και Αγγλίας. Η άφιξη τους στην Ευρώπη χαιρετίστηκε με ενθουσιασμό, παρότι η αποκρυπτογράφηση της σφηνοειδούς γραφής ήταν ακόμα στα σπάργανα, αναγνωρίστηκε αμέσως ο μαγικός και προστατευτικός τους ρόλος.

Οι Ασσύριοι επινόησαν πολεμικές τακτικές και πολιορκητικές μηχανές που τους κατέστησαν σχεδόν αηττητους, ενώ η ασσυριακή τέχνη ήταν κυρίως φορέας προπαγανδιστικός της δύναμης τους. Οι κατακτήσεις τους, τους έκαναν να εξαπλωθούν υπερβολικά, με συνέπεια να ηττηθούν από τους Βαβυλώνιους.

Gilgamesh? Wrestling Lion

from the citadel of Sargon II, Dar Sharrukin

ca. 720-705 B.C.E.

limestone

Ο Γιλγαμές δαμάζει ένα μικρό λιοντάρι, 8ος αιώνας π.Χ. Παρίσι, Λούβρο.

Γυψωδης αλαβαστρος, ύψος: 4,70μ Ντουρ-Σαρουκιν (Χορσαμπαντ).

Έπος του Γκιλγκαμές, μυθικού ήρωα που έψαχνε να βρει το φυτό της ζωής, την αθανασία.

(Η γραπτή διατύπωση αυτού του επικού ποιήματος έγινε την εποχή του Χαμουραμπί, τον 18ο αιώνα π.Χ.)

Head of an Akkadian ruler

from Ninevah (modern Kuyunjik) Iraq

ca. 2,250-2,200 B.C.E.

copper

Βασιλέας της Ακκαδ 2.250π.Χ. περίπου Υ:30 εκ.

Οι Ακκαδιοι κατακτούν την Μεσοποταμία και τους Σουμέριους.

Εξαίσια χάλκινη κεφαλή. Βασιλιάς της Ακάδ: ένας από τους ηγεμόνες της πρώτης αυτοκρατορίας του κόσμου. Αποτελεί μια από τις παλαιότερες προσωπογραφίες στην τέχνη της Μεσοποταμίας, αλλά οι γνώμες για την ταυτότητα του προσώπου δίστανται. Αρχικά θεωρήθηκε ότι ήταν ο Σάργων (2334-2279πΧ), ιδρυτής της Αυτοκρατορίας του Ακκαδ.

Φιλοτεχνήθηκε με τη μέθοδο του χυμένου κεριού. Αρχικά έγινε σε πηλό ο οποίος καλύφθηκε μετά με ένα στρώμα κεριού, στο οποίο χαράχθηκαν οι λεπτομέρειες και στη συνέχεια επικαλύφθηκε με πηλό. Μετά την όπτηση, το κερί έλιωσε αφήνοντας ένα κενό ανάμεσα στα δύο στρώματα του πηλού όπου έγινε η έγχυση του τηγμένου μετάλλου. Τέλος, οι μικρές λεπτομέρειες όπως η υφή της κόμης, χαράχθηκαν στην κρύα επιφάνεια. Η σοβαρή φθορά στα μάτια του βασιλέα που αρχικά έφεραν ένθετους χρωματιστούς λίθους, θεωρείται ότι έγινε στην αρχαιότητα και ήταν μια βίαιη ενέργεια που αποσκοπούσε στην παραμόρφωση του γλυπτού.

Seated statue of Gudea holding temple plan
from Girsu (modern Telloh) Iraq
ca. 2,100 B.C.E.
diorite

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Ο Ηρόδοτος έγραψε πως η Βαβυλώνα ήταν η πιο μεγαλοπρεπής από κάθε πόλη του γνωστού τότε κόσμου. Πνευματική και πολιτική πρωτεύουσα της Μεσοποταμίας στα τέλη του 7ου αιώνα π.Χ, κράτησε την θέση της στην εποχή των Αχαιμενιδών αργότερα αλλά και την εποχή του Μ.Αλεξάνδρου. Για 2000 χρόνια ήταν γνωστή μόνο από περιγραφές Ελλήνων συγγραφέων και βιβλικές περιγραφές από τις οποίες απέκτησε και την φήμη της πόλης της “ αμαρτίας”.

Μόλις στα τέλη του 18ου , αρχές του 19ου αιώνα άρχισαν οι πρώτες ανασκαφές. Οι Γερμανοί έστειλαν τα ανάγλυφα στο Βερολίνο. Ανασκαφές στα

Ishtar Gate (restored)
from Babylon, Iraq
ca. 575 B.C.E.
glazed brick

Πύλη της Ιστάρ (7ος - 8ος π.Χ. αιώνας),επισμαλτωμενοι πλίνθοι, Βερολίνο, αναπαράσταση στο Μουσείο της Περγάμου.

Πομπικη πύλη στο ανάκτορο του Ναβουχοδονόσορα, στο οποίο υπήρχαν επίσης οι περίφημοι κρεμαστοί κήποι και ο κήπος της Βαβέλ ύψους 90 μέτρων. Ως υλικό δόμησης έχει χρησιμοποιηθεί το τούβλο, το οποίο όμως έχει καλυφθεί με εφυσωμενα πλακάκια. Η διακόσμηση παρουσιάζει ταύρους, που είναι το ιερό ζώο των Σουμερίων, και δράκους, που είναι σύμβολο του Βαβυλώνιου θεού Μάρδουκ.

Η ασίδα με τις ανάγλυφες παραστάσεις που πρωτοειμφανίζεται εδώ εξελίχθηκε αργότερα

**Ishtar Gate (restored)
details of dragon (Marduk) and
bull (Adad)**

from Babylon, Iraq

ca. 575 B.C.E.
glazed brick

Οι Βαβυλώνιοι αντέγραψαν την μνημειώδη ασσυριακή αρχιτεκτονική. Το Βαβυλωνιακό κράτος είναι το πρώτο μεγάλο Μεσοποταμιακό κράτος με ενιαία συγκεντρωτική διοίκηση. Ο σπουδαιότερος βασιλιάς τους είναι ο Χαμουραμπί με την νομοθεσία του που χαράχτηκε πάνω σε μια στήλη. Οι νόμοι ήταν σκληροί. Οι μεταφυσικές αντιλήψεις των Βαβυλωνίων χαρακτηρίζονται από έντονη απαισιοδοξία.

Φοβούνται πως κινδυνεύουν αδιάκοπα από τους δαίμονες που τους περιστοιχίζουν. Επιθυμουν την αθανασία σε

τούτο τον κόσμο, ο άλλος κόσμος είναι ο κόσμος των ψυχών, που ανεξάρτητα από την επίγεια ζωή τους πίνουν βρώμικο νερό και

Ishtar Gate (restored)
details of lion (Ishtar)

from Babylon, Iraq

ca. 575 B.C.E.

glazed brick

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

027 Λεπτομέρεια από την πρόσοψη της αίθουσας του θρόνου των ανακτόρων της Βαβυλώνας. Βασιλεία Ναβουχοδονόσορα (604-562 π.Χ.). Σμαλτωμένα πλακίδια πηλού.

Ο Λέων της Βαβυλώνας. Λούβρο.

Ανασκαφές τέλους 19ου έως αρχές του 20ου αποκάλυψαν το κέντρο της πρωτεύουσας Ναβουχοδονόσορα Β' (604-562πΧ), της Βαβυλώνας.

Ο λέων βρισκόταν στην κεντρική πομπική οδό που οδηγούσε στη μεγαλειώδη Πύλη της Ιστάρ. Τόσο ο πομπικός διάδρομος όσο και η πόλη καλύπτονταν από πλίνθους στιλβωμένους με κυανό βερνίκι και ανάγλυφες μορφές ζώων. Ο λέων συνδεόταν με την Ιστάρ, θεά του έρωτα και του πολέμου.

Το 5ο αιώνα πΧ, ο Ηρόδοτος έγραψε ότι η Βαβυλώνα ήταν η πιο μεγαλοπρεπής από κάθε πόλη του γνωστού κόσμου.

Η πνευματική πρωτεύουσα της Μεσοποταμίας έγινε και πολιτική στο τέλος του 7ου αιώνα πΧ και αργότερα η πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας των Αχαιμενιδών (550-530πΧ) και του Μ. Αλεξάνδρου. Ο Μ.Αλεξάνδρος μετά την μάχη στα Γαυγάμηλα, μπαίνει στην Βαβυλώνα, όπου και πεθαίνει μετά την επιστροφή του από την εκστρατεία του στις Ινδίες, το 323 π.Χ.

Για 2000 χρόνια η πόλη ήταν γνωστή μόνο από περιγραφές Ελλήνων συγγραφέων και τις βιβλικές περιγραφές από τις οποίες απέκτησε τη φήμη της "πόλης της αμαρτίας".

Palace of Shapur I
from Ctesiphon, Iraq
ca. 250 C.E.

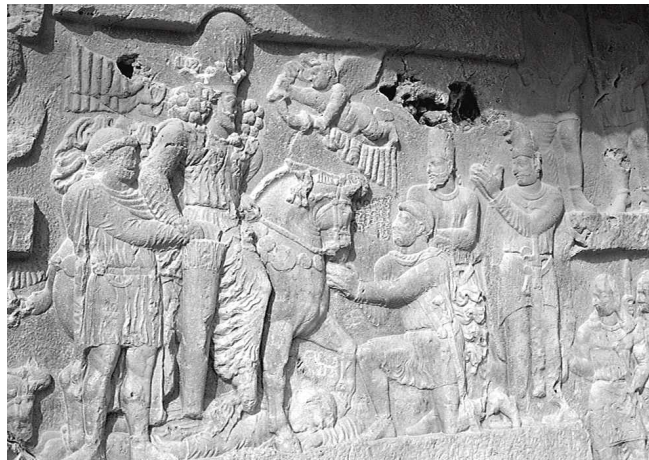
Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Palace of Shapur I
from Ctesiphon, Iraq
ca. 250 C.E.

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

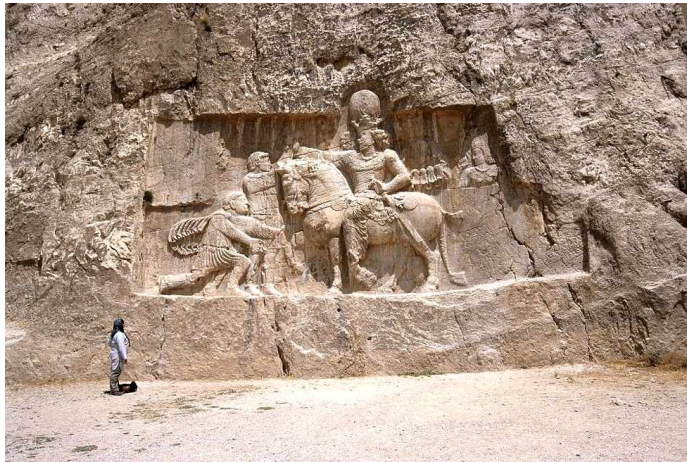
Triumph of Shapur I over Valerian

from Bishapur, Iraq

ca. 260 C.E.

rock-cut relief

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Triumph of Shapur I over Valerian

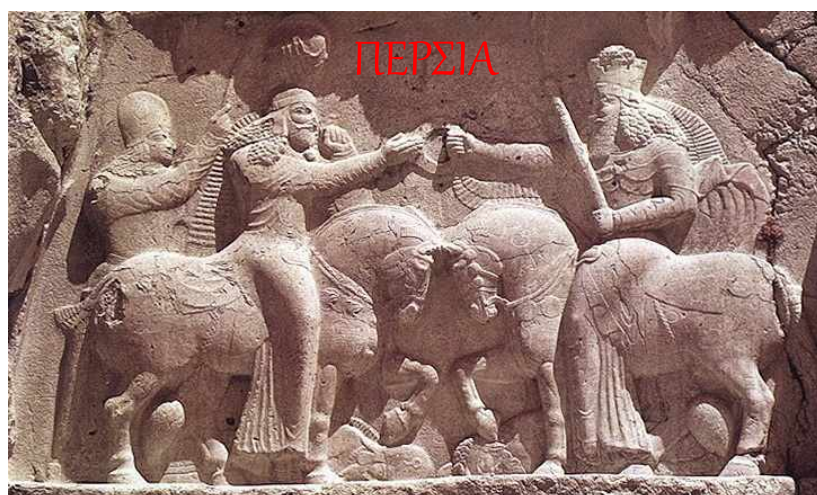
from Bishapur, Iraq

ca. 260 C.E.

rock-cut relief

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Shapur I drachim

ca. 260 C.E.
cast silver coins

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Head of Sasanian King (Shapur II?)
from Ctesiphon, Iraq
ca. 350 C.E.
silver with mercury gilding

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Victory stele of Naram-Sin

from Susa, Iran

ca. 2,254-2,218 B.C.E.

sandstone

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Victory stele of Naram-Sin

from Susa, Iran

ca. 2,254-2,218 B.C.E.

sandstone

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Stele with code of Hammurabi
from Susa, Iran
ca. 1,780 B.C.E.
basalt

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Stele with code of Hammurabi
from Susa, Iran
ca. 1,780 B.C.E.
basalt

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Imhotep

**Façade of the North Palace
Mortuary of Djoser**

Saqqara, Egypt

ca. 2,630-2,611 B.C.E.
limestone

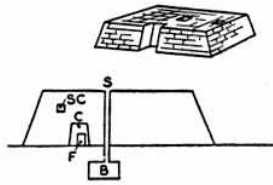
Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Imhotep
Columnar entrance
to the Mortuary of Djoser
Saqqara, Egypt
ca. 2,630-2,611 B.C.E.
limestone

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Tomb of Perneb (mastaba)

from Saqqara, Egypt

ca. 2,350-2,323 B.C.E.

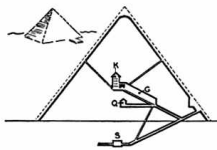
limestone

approximately 16 ft. high

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Great Pyramids

Gizeh, Egypt

Pyramids of Menkaure, ca. 3,000-2,920 B.C.E.; Khafre, ca. 2520-2494 B.C.E.;

Khufu ca. 2551-2528 B.C.E.

limestone

largest (Khufu) approximately 450 ft. high

Γκίζα

Πρόκειται για τις πυραμίδες του Χεφρίνου, του Μυκερίνου και του Χέοπα, με ύψος 146,5μ, πλευρά 235μ και 52 μοίρες κλίση.

Οι τέσσερις έδρες της πυραμίδας είναι ευθυγραμμισμένες με τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα.

Οι πυραμίδες χτίζονταν κατά τη διάρκεια της ζωής ενός φαραώ. Για να χτιστούν χρειαζόταν να δουλεύουν χιλιάδες άνδρες επί είκοσι χρόνια, τοποθετώντας τεράστιους ογκόλιθους μέχρι και 15 τόννων ο καθένας. Σέρνονταν πάνω σε ράμπες ή – σύμφωνα με τον Ηρόδοτο – μεταφέρονταν με ανυψωτικές μηχανές.

Η μούμια του φαραώ ερχόταν με πλοίο από το Νείλο μέσα στη σαρκοφάγο της. Μέσω μιας σκεπαστής οδού τοποθετούσαν τη σαρκοφάγο στην πυραμίδα που σφραγιζόταν με ένα ογκόλιθο.

Γύρω από τις πυραμίδες υπάρχει μια τεράστια νεκρόπολη.

Οι μικρότερες πυραμίδες για τις βασίλισσες, για τους ηγεμόνες και τους αυλικούς ονομάζονταν μασταμπά.

Great Pyramids

Gizeh, Egypt

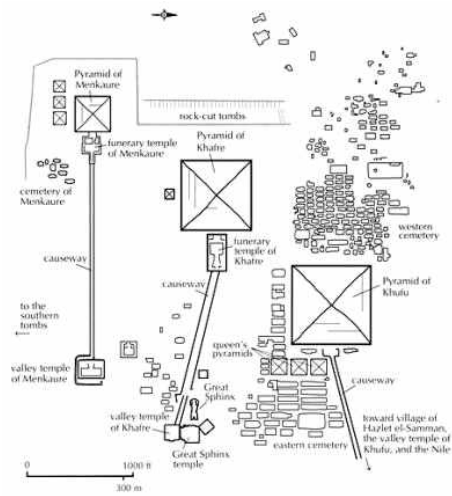
Pyramids of Menkaure, ca. 3,000-2,920 B.C.E.;

Khafre, ca. 2520-2494 B.C.E.;

Khufu ca. 2551-2528 B.C.E.

limestone

largest (Khufu) approximately 450 ft. high

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Great Sphinx

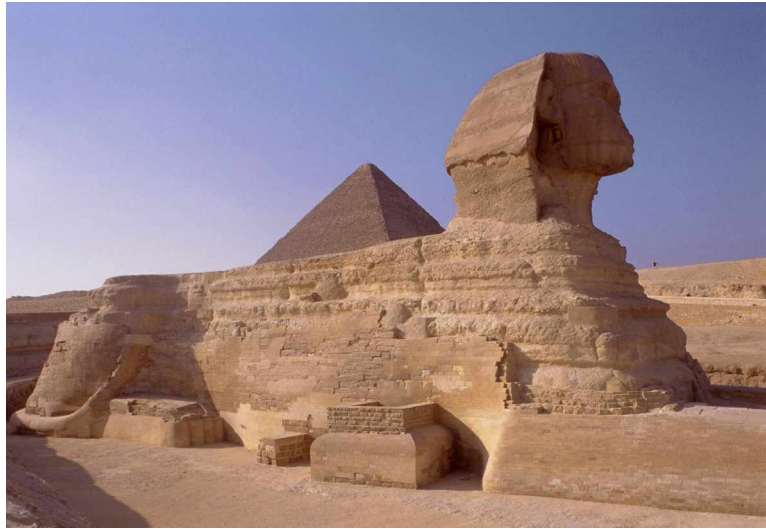
Gizeh, Egypt

ca. 2520-2494 B.C.E.

sandstone

approximately 65 ft. high

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Η Μεγάλη Σφίγγα.

Μπροστά από τις πυραμίδες της Γκίζας υπάρχει αυτό το πέτρινο σώμα λιονταριού με κεφάλι βασιλιά.

Θεωρείται ότι απεικονίζει το Φαραώ Χεφρίνο και συμβολίζει μια μορφή του ήλιου.

Khafre

from Gizeh, Egypt

ca. 2,520-2,494 B.C.E.

diorite

approximately 66 in. high

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Menkaure and Khamerenebty

from Gizeh, Egypt

ca. 2,490-2,472 B.C.E.

graywacke

approximately 54 1/2 in. high

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Menkaure and Khamerenebty

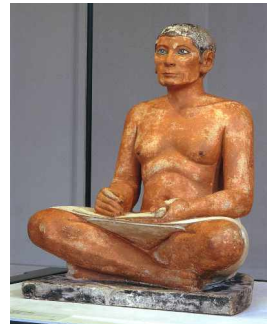
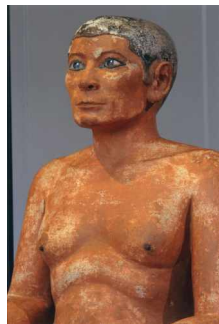
from Gizeh, Egypt

ca. 2,490-2,472 B.C.E.

graywacke

approximately 54 1/2 in. high

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Seated Scribe
from Saqqara, Egypt
ca. 2,450-2,350 B.C.E.
painted limestone
approximately 21 in. high

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Ka-Aper

from his mastaba at Saqqara, Egypt

ca. 2,450-2,350 B.C.E.

wood

approximately 43 in. high

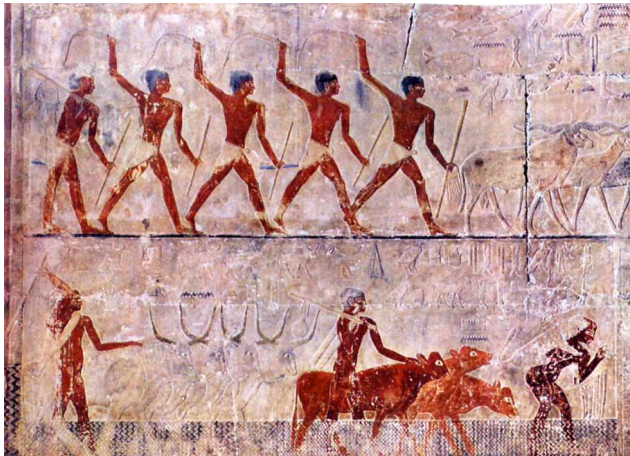

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Ti watching hippopotamus hunt
from Saqqara, Egypt
ca. 2,450-2,350 B.C.E.
painted limestone
approximately 48 in. high

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Goats Treading Seed and Cattle Fording a Canal

Saqqara, Egypt - Mastaba of Ti

ca. 2450-2350 B.C.E.

painted limestone

Riverboat

from tomb of Meketre, Thebes, Egypt

ca. 1,985 B.C.E.

gessoed and painted wood

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

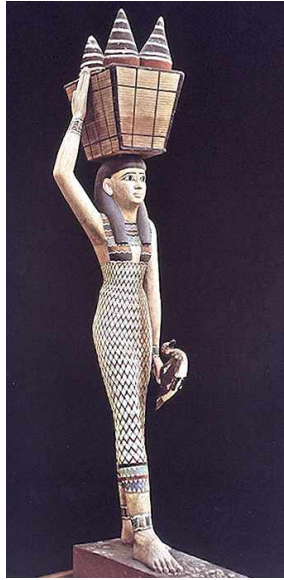
Granary

from tomb of Meketre, Thebes, Egypt

ca. 1,985 B.C.E.

gessoed and painted wood

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

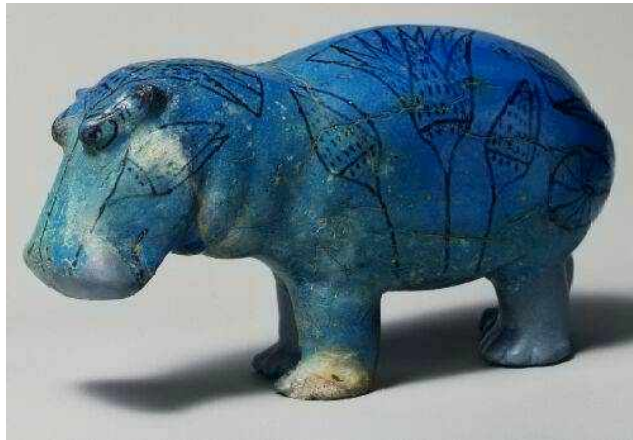
Statuette of an offering bearer
from tomb of Meketre, Thebes, Egypt
ca. 1,985 B.C.E.
gessoed and painted wood

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Hippopotamus
from Thebes, Egypt
1991-1783 B.C.E.
faience and ceramic

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

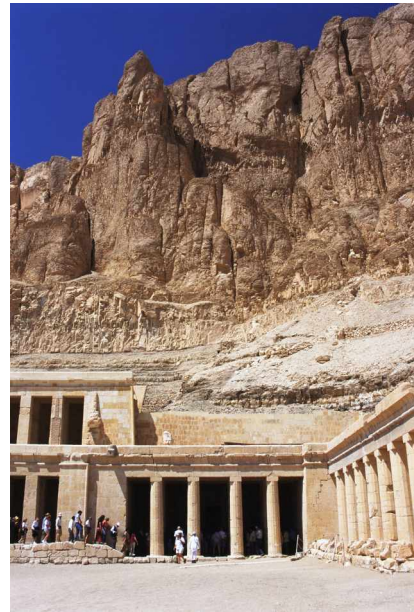
Senmut

Mortuary Temple of Hatshepsut

Deir el-Bahri, Egypt

ca. 1,473-1,458 B.C.E.

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Statue of Hatshepsut

Deir el-Bahri, Egypt

ca. 1,473-1,458 B.C.E.

limestone

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

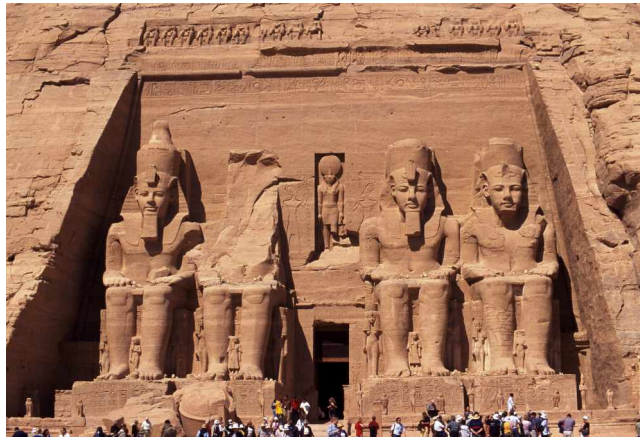
**Hatshepsut
with offering jars**

Deir el-Bahri, Egypt

ca. 1,473-1,458 B.C.E.
red granite

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

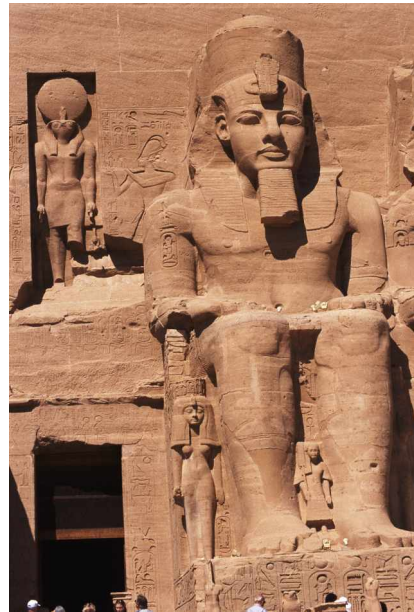

Temple of Ramses II
from Abu Simbel, Egypt
ca. 1290-1224 B.C.E.

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Temple of Ramses II
from Abu Simbel, Egypt
ca. 1290-1224 B.C.E.

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Temple of Ramses II
from Abu Simbel, Egypt
ca. 1290-1224 B.C.E.

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Temple of Amen-Re

Karnak, Egypt

ca. 15th century B.C.E.

Model of Hypostyle hall Temple of Amen-Re

Karnak, Egypt, Dynasty XIX

ca. 1290-1224 B.C.E.

Hypostyle hall Temple of Amen-Re
Karnak, Egypt, Dynasty XIX
ca. 1290-1224 B.C.E.

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Sennut with Princess Nefrua
from Thebes, Egypt
ca. 1470-1460 B.C.E.
granite

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Sennut with Princess Nefrua
from Thebes, Egypt
ca. 1470-1460 B.C.E.
granite

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Fowling Scene

from the tomb of Nebamun, Thebes, Egypt

ca. 1,400-1,350 B.C.E.

fresco secco

Κυνήγι άγριων πτηνών 1390πΧ

Οι σκηνές αυτές δεν απεικόνιζαν στοιχεία από την πραγματικότητα της εποχής.

Μάλλον εκφράζουν μια παραδοσιακή θεματολογία της εξασφάλισης προμηθειών και της αντιμετώπισης των δυνάμεων του χάους που απεικονίζονται εδώ ως άγρια ψάρια και πτηνά των ελών. Το γεγονός ότι η σκηνή περιλαμβάνει και μια μορφή γάτας δηλώνει την πανταχού παρουσία αυτού του ζώου.

Ο καλλιτέχνης παρέκαμψε αυστηρούς κανόνες που διέπουν τις απεικονίσεις των ανθρώπινων μορφών.

Φιλοτέχνησε ένα αριστούργημα που υπερβαίνει τα όρια των συμβάσεων που ισχύουν για τα αιγυπτιακά έργα τέχνης και μπορούμε να το εκλάβουμε ως μια καλλιτεχνική δημιουργία της εποχής μας.

Akhenaton

from the temple of Amen-Re, Karnak, Egypt

ca. 1,353-1,335 B.C.E.
sandstone

Ακενατών 1350πΧ

Τμήμα ενός κολοσσιαίου αγάλματος του Φαραώ Ακενατών (1353 – 1337) με ύψος περίπου 4 μέτρα. Είναι ένα από τα πολλά αγάλματα που τοποθετούνταν με την πλάτη τους να εφάπτεται στον κίονα στους ναούς που οικοδομούσε αυτός ο θρησκευτικός μεταρρυθμιστής για τη νέα θεότητα του κράτους του τον Ατών (ηλιακός δίσκος) στο ανατολικό Καρνάκ, στη νότια Αίγυπτο.

Ο βασιλιάς απεικονίζεται με το νέο απεικονιστικό ύφος για πρώτη φορά στις αρχές της βασιλείας του πιθανότατα.

Πρόσωπο λιπόσαρκο, κοίλα μάτια, μεγάλη μύτη, σαρκώδη χείλη, γωνιώδες πηγούνι.

Απέχει από τις εξιδανικευμένες απεικονίσεις των βασιλέων.

Ωστόσο αποτέλεσε πρότυπο για τις απεικονίσεις και άλλων μελών της βασιλικής οικογένειας (πχ Ακενατών και Νεφερτίτη με τις κόρες τους, αλλά και απεικονίσεις μη βασιλικών προσώπων).

Akhenaton sacrificing a duck

ca. 1,353-1,335 B.C.E.

limestone

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

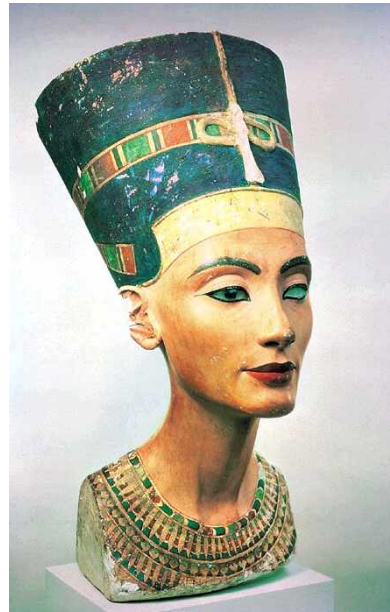
Thutmose

Nefertiti

from Tell el-Amarna, Egypt

ca. 1,353-1,335 B.C.E.

painted limestone

Νεφερτίτη 1340πΧ

Το έργο προοριζόταν ως ομοίωμα της Νεφερτίτης για να μιμηθεί ο γλύπτης σε άλλες απεικονίσεις στο εργαστήρι του στο Ελ Αμαρνά όπου ανακαλύφθηκε.

Η Νεφερτίτη ήταν η νόμιμη σύζυγος του Ακενατών και φαίνεται ότι ήταν τόσο πρόθυμη να προωθήσει τις αλλαγές στη θρησκεία της όσο και ο σύζυγός της.

Φορά στέμμα ειδικό για εκείνη, με μια κόμπρα που δεν απομένει κανένα τμήμα της και πλατύ περιδέραιο.

Σπάνια απαντώνται αγάλματα που απεικονίζουν μόνο το κεφάλι.

Το γεγονός ότι το αριστερό μάτι δεν έχει επιχρωματιστεί οφείλεται στο ότι οι δύο πλευρές του προσώπου απεικονίζονται συμμετρικά, αλλά η απεικόνιση της δεξιάς πλευράς του προσώπου θεωρούνταν σημαντικότερη.

Ο μακρύς λαιμός έχει να κάνει με τις αλλαγές στην τέχνη.

Tiye

from Gurob, Egypt

ca. 1,353-1,335 B.C.E.

wood with gold, silver, alabaster, & lapis

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Canopic jar

from Thebes, Egypt

ca. 1,349-1,336 B.C.E.

alabaster with stone and glass inlay

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Death Mask of Tutankhamen

from Thebes, Egypt

ca. 1,323 B.C.E.

gold with semiprecious stones

Νεκρική μάσκα του Τουταγχαμών (βασίλευσε 1336 – 1327πΧ)

Μια από τις πλέον αναγνωρίσιμες εικόνες της αιγυπτιακής τέχνης. Βρέθηκε πάνω στη μούμια του βασιλέα, που ήταν θαμμένη στην Κοιλιάδα των Βασιλέων, στη δυτική όχθη του Νείλου.

Αποκαλύφθηκε το 1922.

Ο νεκρός βασιλιάς φέρει τη *nemes*, ένα ραβδωτό βασιλικό κάλυμμα κεφαλής, με ενσωματωμένες τις κεφαλές ενός γύπα και μιας κόμπρας, σύμβολα της θεάς Νεχμπάτ και της θεάς Ουαζέτ. Φέρει προσαρτημένη στο πηγούνι τελετουργική γενειάδα και πλατύ περιλαίμιο με κεφαλές γερακιών στις άκρες του. Παχιές γραμμές ψιμυθίων τονίζουν τα μάτια. Το προσωπείο τοποθετούνταν πάνω από το κεφάλι και τους ώμους της μούμιας. Αυτό δε σημαίνει ότι αποτελεί ακριβή αναπαράσταση του προσώπου. Περισσότερο αποδίδει μια εξιδανικευμένη εικόνα.

Innermost coffin of Tutankhamen

from Thebes, Egypt

ca. 1,323 B.C.E.

gold with semiprecious stones

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

**Painted chest
of Tutankhamen**
from Thebes, Egypt
ca. 1,333-1,323 B.C.E.
painted wood

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

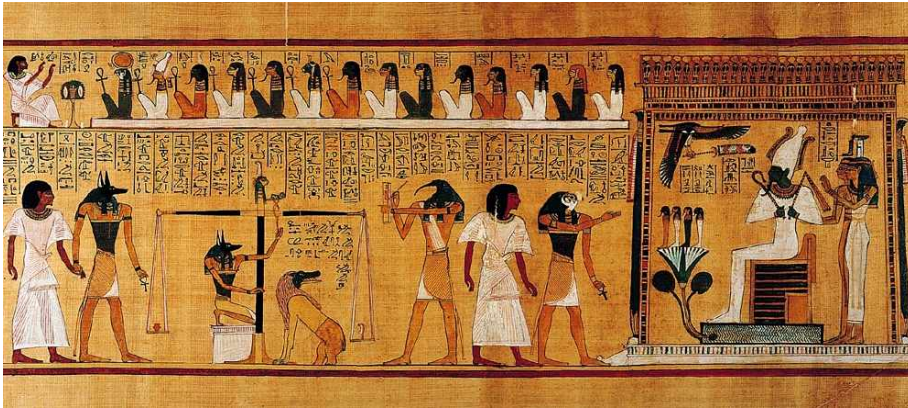
Wedjat Eye of Tutankhamen

from Thebes, Egypt

ca. 1,333-1,323 B.C.E.

gold and precious stones

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Last judgment of Hu-Nefer

from Thebes, Egypt

ca. 1,290-1280 B.C.E.

painted papyrus scroll

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Book of the Dead
from Thebes, Egypt
ca. 1,040-945 B.C.E.
painted and inscribed papyrus

Βίβλος των Νεκρών.

Αυτή είναι μια σκηνή που συνοδεύει ένα κείμενο γραμμένο σε πάπυρο από την αποκαλούμενη Βίβλο των Νεκρών, του βασιλικού γραφέα Ουνεφέρ.

Διάφορες θρησκευτικές συνθέσεις αποτυπωμένες σε πάπυρο, συνόδευαν το νεκρό στον τάφο, για να τον διευκολύνουν στη μεταθανάτια ζωή του.

Temple of Horus

Edfu, Egypt

ca. 237-47 B.C.E.

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Cat
from Thebes, Egypt
304-31 B.C.E.
bronze

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Portrait of a boy
from Faiyum, Egypt
2nd century A.D.
encaustic on wood

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων

Faiyum portraits

2nd century A.D.
encaustic on wood

Πατήστε για προσθήκη σημειώσεων